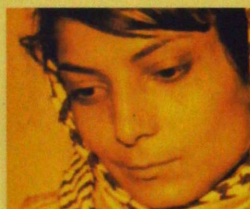
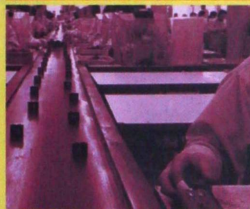
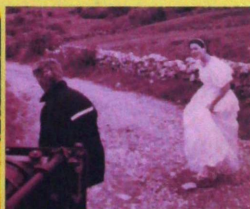

2006

Nordic Docs

σκανδιναβικό ντοκιμαντέρ

8ο Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ Θεσσαλονίκης - Εικόνες του 21ου αιώνα
8th Thessaloniki Documentary Festival - Images of the 21st Century

II-000000006397

Η έκδοση αυτή πραγματοποιήθηκε με την ευκαιρία του αφιερώματος στο Σκανδιναβικό Ντοκιμαντέρ που διοργανώθηκε στο πλαίσιο του 8ου Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ Θεσσαλονίκης - Εικόνες του 21ου αιώνα (Θεσσαλονίκη, 10-19 Μαρτίου 2006).

The publication was compiled on the occasion of the Nordic Documentary tribute that was organized by the 8th Thessaloniki Documentary Festival - Images of the 21st Century (Thessaloniki, March 10-19, 2006).

Καλλιτεχνική Διεύθυνση / Director: Δημήτρης Επιπίδης / Dimitri Epirides

Συντονισμός αφιερώματος / Coordination: Laurien ten Houten, Γιάννα Σαρρή / Yianna Sarri

Επιμέλεια έκδοσης / Editor: Laurien ten Houten

Επιμέλεια κειμένων / Text editors: Laurien ten Houten, Τίνα Χάρη / Tina Hari

Μεταφράσεις / Translations: Άννα Μεντζελοπούλου / Anna Mentzelopoulou,

Ζωή-Μυρτώ Ρηγοπούλου / Zoi- Mirta Rigoroulou, Τίνα Σιδέρη / Tina Sideris

Συνοψσεις ταινιών - Ζεσερίκ / Film synopses - Credits:

Μάνθη Μπότσιου / Manthi Botsiou (ελληνικά/Greek), Μαίρη Κιτρορέφ / Mary Kitroeff (αγγλικά/English)

Διορθώσεις / Proofreading: Τίνα Χάρη / Tina Hari

Συντονισμός εκδόσεων / Festival publications co-ordinator: Αθηνά Καρτάλου / Athena Kartalou

Ευχαριστούμε θερμά τους / Special Thanks to:

Sara Yamashita Ruster (Swedish Film Institute), Anne Marie Kürstein (Danish Film Institute), Marja Pallassalo (Finnish Film Foundation),

Toril Simonsen (Norwegian Film Institute), Thora Gunnarsdottir (Icelandic Film Centre), Anita Reher (EDN)

Με την ευγενική υποστήριξη / With the support of

**SCANDIS
NAVIAN
FILMS**

Σχεδίαση εξωφύλλου / Cover Design: Ανδρέας Ρεμούνης / Andreas Remountis

Καλλιτεχνική επιμέλεια - Παραγωγή εντύπου / Design - Production: Z-AXIS

Copyright © 2006, Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης / Thessaloniki International Film Festival

Εκδόσεις Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης

Thessaloniki International Film Festival Publications

Πλατεία Αριστοτέλους 10, 546 23 Θεσσαλονίκη / 10 Aristotelous Sq., 54623 Thessaloniki

Τηλ.: 2310-378400 Fax: 2310-285759

Λεωφόρος Αλεξάνδρα 9, 11473 Αθήνα / 9 Alexandras Ave., 11473 Athens

Τηλ.: 210-8706000 Fax: 210-6448143

e-mail: info@filmfestival.gr www.filmfestival.gr

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ / HELLENIC MINISTRY OF CULTURE

σκανδιναβικό
ντοκιμαντέρ
nordic docs

10 - 19 ΜΑΡΤΙΟΥ / MARCH 2006

8ο ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΝΤΟΚΙΜΑΝΤΕΡ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ - ΕΙΚΟΝΕΣ ΤΟΥ 21ΟΥ ΑΙΩΝΑ
8TH THESSALONIKI DOCUMENTARY FESTIVAL - IMAGES OF THE 21ST CENTURY

Με την ευγενική υποστήριξη / With the support of

SCANDI
NAVIAN
FILMS

Οι σχέσεις του Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ Θεσσαλονίκης - Εικόνες του 21ου Αιώνα με τη σκανδιναβική χερσόνησο δεν είναι φετινή καινοτομία. Από την πρώτη του κιάλας χρονιά, το Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ Θεσσαλονίκης βρισκόταν σε διαρκή επαφή με το EDN (το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Ντοκιμαντέρ με έδρα την Κοπεγχάγη), για τη διοργάνωση του Pitching Forum, ενώ στο πρόγραμμα του Φεστιβάλ είχαν πάντα μια ξεχωριστή θέση οι ταινίες από τις σκανδιναβικές χώρες. Επιπλέον, δύο μεγάλοι σκανδιναβοί δημιουργοί ντοκιμαντέρ, ο σουηδός Stefan Jarl και η φιλανδή Pirkko Honkasalo, έχουν τιμηθεί στο παρελθόν από το Φεστιβάλ με αφιερώματα στο έργο τους, αφήνοντας τις καλύτερες εντυπώσεις και αυξάνοντας το ενδιαφέρον για την παραγωγή ντοκιμαντέρ στο βορειότερο τμήμα της Ευρώπης.

Ωστόσο, όλα αυτά θα ήταν ασήμαντα αν οι πέντε χώρες που αποτελούν τη Σκανδιναβία, δεν είχαν να επιδείξουν φέτος μια μοναδική δυναμική στην παραγωγή ντοκιμαντέρ, μέρος της γενικότερης άνθησης του κινηματογράφου που σημειώνεται στα εδάφη τους. Φέτος, λοιπόν, βρεθήκαμε στην ιδιαίτερα ευχάριστη θέση δεκατρείς ταινίες της διεθνούς επιλογής να προέρχονται από τις σκανδιναβικές χώρες, ένας αριθμός πραγματικά αξιοπρόσεκτος και καθ' όλα ικανός να δικαιολογήσει ένα αφιέρωμα στο σκανδιναβικό ντοκιμαντέρ.

Ποιο είναι το σκανδιναβικό ντοκιμαντέρ σήμερα; Όπως σημειώνει και η Anna Harding στο εισαγωγικό σημείωμα της παρούσας έκδοσης, «η απόπειρα ανεύρεσης ενός κοινού παρανομαστή –ενός μοναδικού τυπικού χαρακτηριστικού όλων των σημερινών σκανδιναβικών ντοκιμαντέρ– είναι μάλλον άσκοπη. Υπάρχει ποικιλία στις ιστορίες, γυρισμένες σε ποικίλο ύφος».

Και αυτό είναι ακριβώς το πιο ενδιαφέρον στοιχείο του σκανδιναβικού ντοκιμαντέρ: η ποικιλία και ο πλούτος θεμάτων και ύφους. Αποτέλεσμα εξειδικευμένης εκπαίδευσης από τις σχολές κινηματογράφου, σταθερής οικονομικής στήριξης από την πλευρά των κρατικών φορέων και αυξανόμενου ενδιαφέροντος από τα τηλεοπτικά κανάλια, το ντοκιμαντέρ στις σκανδιναβικές χώρες σημειώνει σήμερα μια έκρηξη. Την έκρηξη αυτή προσπαθεί να αποτυπώσει το αφιέρωμα στο σκανδιναβικό ντοκιμαντέρ και στην προσπάθεια αυτή σημαντικοί αρωγοί στάθηκαν εξαρχής τα Ινστιτούτα Κινηματογράφου κάθε σκανδιναβικής χώρας, τα οποία και ευχαριστώ θερμά.

Δημήτρης Εϊπίδης
Καλλιτεχνικός Διευθυντής

The relationship between the Thessaloniki Documentary Festival - Images of the 21st century and the Nordic countries is not new. From its very first year, the Thessaloniki Documentary Festival has been in constant contact with the EDN (the European Documentary Network which is based in Copenhagen), in organizing the Pitching Forum, while the Festival programme has always reserved a special place for films produced in Scandinavian countries. Furthermore, two great Scandinavian documentary auteurs, Stefan Jarl from Sweden and Pirjo Honkasalo from Finland, have been honoured by the Festival in the past with tributes to their work. These tributes were very popular with audiences and increased interest in the documentary production of the northernmost part of Europe.

However, none of this would matter if the five countries that constitute Scandinavia didn't have to show this year a unique dynamic in the field of documentary film production, part of a general creative boom which has been taking place in these countries in recent years. And so, this year, we found ourselves in the particularly pleasant position to have thirteen films of the international selection from Scandinavia – a truly significant number, justifying fully our spotlight on Nordic documentary.

What is the Nordic documentary today? As noted by Anna Harding in her foreword to this publication, "trying to pin-point a common denominator – a unique characteristic typical of all of today's Nordic documentaries – is rather a vain attempt. There is a diversity of stories, told in a variety of styles."

And precisely that is the most intriguing feature of the Nordic documentary: the variety and the wealth of its subject matter and style. As a result of a specialized education in Scandinavia's film schools, the steady financial support from the state, and the increasing interest on the part of television channels, Nordic documentary is nowadays experiencing a creative boom. We have attempted to depict this boom through our spotlight on the Nordic documentary. From the outset, this effort has received the support of the Film Institutes of each and every one Scandinavian country – we are most grateful to them.

Dimitri Elpidis
Director

Το ντοκιμαντέρ κατείχε πάντοτε εξέχουσα θέση στον οπτικοακουστικό κόσμο της Σκανδιναβίας, η οποία αποτελείται από πέντε διαφορετικές χώρες. Παρά το γεγονός ότι είμαστε απόλυτα ισότιμοι, ταυτόχρονα διαφέρουμε – και τόσο οι ομοιότητες όσο και οι διαφορές μας αποτυπώνονται στις ταινίες μας. Οι ταινίες μας αντανακλούν τον φυσικό μας περίγυρο, την παράδοσή μας και την ιστορία μας – αλλά ίσως σε μεγαλύτερο ακόμη βαθμό αποτυπώνουν τη σύγχρονη κοινωνία, τις κοινωνικές και ανθρώπινες ιστορίες, καθώς και τις παγκόσμιες προκλήσεις και τη δόμηση της εξουσίας.

Η ίδια η έννοια του ντοκιμαντέρ μεταβλήθηκε με την πάροδο του χρόνου και πήρε πολλές μορφές, χωρίς να περιορίζει την κατανόηση του είδους. Η κινηματογραφική γλώσσα του ντοκιμαντέρ δέχεται συνεχώς προκλήσεις, οι οποίες φαίνεται ότι τελικά εμπνέουν τους σκηνοθέτες να εξερευνήσουν διαφορετικές μορφές έκφρασης – άλλοτε σε ταινίες παρατήρησης, σε ποιητικά δοκίμια, «documentaries» ή ακόμη και ταινίες κινουμένων σχεδίων. Παρά το γεγονός ότι η τηλεόραση φαίνεται να μας βομβαρδίζει, στις ώρες υψηλής τηλεθέασης, με μία ατελείωτη ροή από ψευδο-ντοκιμαντερίστικα προγράμματα, η στατιστική δείχνει ότι το κοινό, όταν του δοθεί η ευκαιρία, στρέφεται μαζικά σε πιο απαιτητικά από καλλιτεχνικής απόψεως ντοκιμαντέρ. Ας ελπίσουμε ότι αυτή η τάση θα συνεχιστεί, καθώς οι δυνατότητες από την επικείμενη ψηφιακή διανομή εξελίσσονται και κάνουν τις ταινίες πιο εύκολα προσβάσιμες.

Είμαστε υπερήφανοι που το 8ο Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ Θεσσαλονίκης επέλεξε να παρουσιάσει τα σκανδιναβικά ντοκιμαντέρ. Παρότι νέο, το Φεστιβάλ έχει αποδείξει ότι αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα φεστιβάλ ντοκιμαντέρ στην Ευρώπη, με ποικίλο και καλλιτεχνικά ενδιαφέρον πρόγραμμα.

Vigdis Lian

Πρόεδρος του Scandinavian Films

The documentary film has always held a prominent position in the Nordic media world. The Nordic area consists of five different countries. Although we're quite equal we're also different – and both the similarities and the differences can be found in our films. Our films reflect our nature, tradition and history – but maybe more significant, they depict contemporary society, social and human stories as well as global challenges and power structures.

The very concept documentary film has changed over time, and taken many forms without causing us to limit our comprehension of the genre. The documentary film language is constantly challenged, and these challenges seem to inspire the directors to explore different forms of expressions – may it be observational films, poetic essays, "documentaries", or even animation. Although television seems to bombard us with an endless flow of prime time docu-soaps and docu-tainment, the statistics show that the audiences flock to the more artistically challenging documentaries if presented with the opportunity. Hopefully this trend will continue as the future digital distribution possibilities evolve and make the films more easily accessible.

We're proud that the 8th Thessaloniki Documentary Film Festival has chosen to present Nordic documentaries at the festival. Although young, the festival has proven itself as one of the most important documentary festivals in Europe, with a diverse and artistically interesting programme.

Vigdis Lian

Chairperson, Scandinavian Films

Τα ντοκιμαντέρ από τις σκανδιναβικές χώρες συνδέουν το προσωπικό με το παγκόσμιο

της Anna Harding

Τα τελευταία χρόνια, η σκηνή του σκανδιναβικού ντοκιμαντέρ έχει βιώσει μια δημιουργική έκρηξη. Παρά την περιορισμένη χρηματοδότηση, οι σκανδιναβικές χώρες έχουν κατορθώσει να παρουσιάσουν ενδιαφέροντα, πρωτότυπα, βραβευμένα ντοκιμαντέρ, ταξιδεμένα σ' όλο τον κόσμο, μέσα από το δίκτυο των Φεστιβάλ. Ορισμένα έχουν παιχθεί σε διεθνή τηλεοπτικά κανάλια. Επιπλέον, το ενδιαφέρον του κοινού για το ντοκιμαντέρ φαίνεται να είναι αυξανόμενο, και οι προβολές σε κινηματογράφους των σκανδιναβικών χωρών δείχνουν πως μπορεί να είναι ελκυσείο κοινό ισάριθμο μ' εκείνο πολλών κινηματογράφων τέχνης.

Η απόπειρα ανεύρεσης ενός κοινού παρανομαστή –ενός μοναδικού τυπικού χαρακτηριστικού όλων των σημαντικών σκανδιναβικών ντοκιμαντέρ– είναι μάλλον άσκοπη. Υπάρχει ποικιλία στις ιστορίες, γυρισμένες σε ποικίλο ύφος.

Υπάρχουν ταινίες με ισχυρή, υποκειμενική παρουσία, καθώς κι ευαίσθητες ταινίες παρατήρησης. Υπάρχουν παιχτικά σκηνοθετημένα ντοκιμαντέρ, καθώς και «documentaries», γυρισμένα σύμφωνα με τις αρχές του Δόγματος 95, σύμφωνα δηλαδή με τις «πέντε αρχές», για ταινίες υποθελασίας. Υπάρχουν ντοκιμαντέρ κινουμένων σχεδίων. Πολλοί αναμειγνύουν διαφορετικές μορφές έκφρασης. Τι κάνει λοιπόν τα σκανδιναβικά ντοκιμαντέρ να ξεχωρίζουν; Ίσως να είναι η ειλικρίνεια τους, ο προσωπικός τους προσανατολισμός. Τέτοια ντοκιμαντέρ δείχνουν μεγάλη καλλιτεχνική ειλικρίνεια και θάρρος. Έfte είναι προσωπικά, χιουμοριστικά, προκλητικά, είτε όλα αυτά μαζί, το κάθε ένα έχει μια προσωπική φωνή.

Τα σύγχρονα σκανδιναβικά ντοκιμαντέρ εξερευνούν πολλές πλευρές της ανθρώπινης ζωής, ξεκινώντας από την αναζήτηση μιας προσωπικής ταυτότητας, μέχρι τη διερεύνηση των παγκόσμιων δομών εξουσίας. Μετά από ένα κύμα ταινιών ιδιαίτερα προσωπικών, τώρα φαίνεται να υπάρχει μια γενική τάση εστίασης στον έξω κόσμο. Αρκετά από τα φετινά και τα περυσινά σκανδιναβικά ντοκιμαντέρ πραγματεύονται ευρύτερα πολιτικά ζητήματα. Ωστόσο, πέρα από τη χρήση ενός παραδοσιακού, διερευνητικού δη-

μοσιογραφικού στυλ, που διατείνεται πως είναι αντικειμενικό, οι ιστορίες αυτές διαθέτουν προσωπική ιδιαιτερότητα. Ξεκινούν από το ατομικό επίπεδο, στη συνέχεια ξεφεύγουν όμως από το προσωπικό κι επεκτείνονται σε διευρυνόμενους κύκλους για να εκθέσουν αλληλένδετες ερωτήσεις σε ευρύτερη κλίμακα. Πολλές ταινίες διερευνούν την ένταση μεταξύ του ατόμου και του γενικού πλαισίου του οποίου εκείνος / εκείνη αποτελεί μέρος – ακόμα κι οι ίδιοι οι σκηνοθέτες μπορεί να είναι εκείνοι που βρίσκονται μπροστά στον φακό. Μερικοί φτάνουν μέχρι και να διακινδυνεύσουν τη ζωή τους για να «παραστήσουν» τα γεγονότα που αψηγούνται, κάνοντας πολιτικά σχόλια που ταυτόχρονα είναι εξαιρετικά προσωπικά. Γενναίοι ή ναρκισσιστές; Οι ίδιοι οι σκηνοθέτες προβλέπουν την ερώτηση, τη θέτουν έμμεσα ή άμεσα, αφήνοντας όμως το κοινό να κρίνει.

Η ταυτότητα είναι στο επίκεντρο του *100% Ανθρώπινη* των νορβηγών σκηνοθετών Jan Dalchow και Trond Winterkjær. Η ταινία αφορά τη Μόνικα, που γεννήθηκε αγόρι αλλά δεν ένιωσε ποτέ έτσι. Είκοσι και κάτι τώρα, η Μόνικα είναι έτοιμη να υποβληθεί στην εγχείρηση που θα αλλάξει το σώμα της ώστε να αντιστοιχεί στην αληθινή της ταυτότητα.

Η Νορβηγία έχει μακρά παράδοση στην παραγωγή ντοκιμαντέρ – οι «ταινίες εξερεύνησης» αποτελούν νορβηγική ειδικότητα. Νορβηγοί σκηνοθέτες έχουν εξερευνήσει τον Βόρειο και τον Νότιο Πόλο, τα Ιμαλάια, κ.λπ. – ενώ ταυτόχρονα

εξερευνούν τα κοινωνικά και πολιτικά τοπία της πατρίδας τους. Με τέτοια δεδομένα είναι περιέργο πως μόλις πρόσφατα ιδρύθηκε εκεί σχολή για την εκπαίδευση των ντοκιμενταριστών. Έτσι, τα τελευταία χρόνια, η σκηνή του νορβηγικού ντοκιμαντέρ είναι ακόμα πιο ενεργή. Πολλές ταινίες έχουν εστιαστεί σε θέματα ταυτότητας, εικόνας του σώματος, σεξουαλικότητας και σχέσεων. Οι ντοκιμενταριστές έχουν εξετάσει τους ρόλους των φύλων και εναλλακτικές δυνατότητες.

Μερικοί έχουν διηγηθεί ιστορίες οικογενειών, συνήθως των δικών τους. Οικογενειακά μυστικά αποκαλύπτονται στο *Παντοτινή δική σου*, καθώς η σκηνοθέτης Monica Csango αναζητά την αλήθεια για τον παππού της. Όταν εκείνος εξεφανίστηκε κατά τη διάρκεια του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, όλοι υπέθεσαν ότι ήταν νεκρός. Η Csango όμως βρήκε μια φωτογραφία του στην Ινδία, στο Μουμπάι, κι άρχισε να αναρωτιέται. Ρωτάει τη γιαγιά της, η οποία της διηγείται την ιστορία της «παντοτινής» τους αγάτης. Είναι όμως αλήθεια; Κι αν η Csango ανακαλύψει πως υπάρχει μια διαφορετική εκδοχή, θα αντέξει η γιαγιά της να την ακούσει;

Μέσα στη μοναδικότητά τους, οι οικογενειακές ιστορίες μάς λένε πολλά για την εποχή στην οποία ζούμε. Εξετάζοντας από κοντά μια συγκεκριμένη κατάσταση, μπορούν να καταδείξουν τις κοινωνικές αλλαγές που συντελούνται. Στη *Φάρμα*, η σκηνοθέτης Mervi Jankkonen επιστρέφει στο σπίτι των παιδικών της χρόνων στην αγροτική Φινλανδία. Η

Nordic Documentaries Link the Personal to the Global

by Anna Harding

In recent years, the Nordic documentary scene has experienced something of a creative boom. In spite of limited funding, Nordic countries have come up with engaging, original, award-winning documentaries that have travelled extensively around the world on the festival circuit. Some have reached international television audiences. In addition, public interest in documentary films appears to be on the rise, with theatrical releases in Nordic countries showing that documentaries can draw audiences that rival those of many art house films.

Trying to pin-point a common denominator – a unique characteristic typical of all of today's Nordic documentaries – is rather a vain attempt. There is a diversity of stories, told in a variety of styles. There are films with a strong subjective presence, as well as sensitive observational films. There are poetic, staged documentaries, alongside "documentaries" made in accordance with rules inspired by the Dogme 95 "vows of chastity" for fiction films. There are animated documentaries. Many mix different forms of expression. So, what makes Nordic documentary films stand out? Perhaps it is their sincerity, their personal address. Nordic documentaries show much artistic honesty and courage. Whether intimate, humorous, provocative, or all at once, each film has a personal voice.

Contemporary Nordic documentaries explore many aspects of human life, ranging from the search for a personal identity to investigation of global power structures. After a wave of highly personal films delving deep into family closets, there seems to be a general tendency now to focus on the outside world. Quite a few of this and last year's Nordic documentaries deal with broader political questions. However, far from using a traditional, investigative journalistic style with a claim to objectivity, these stories have a personal twist. They start at the level of the individual, departing from the personal and expanding in widening cir-

cles to expose interrelated questions on a larger scale. Several films explore the tension between an individual and the global context he or she is a part of – and the film-makers themselves may very well be the ones in front of the lens. Some even go so far as to risk their lives to "perform" the events they chronicle, making political statements that are also extremely personal. Brave or narcissistic? The film-makers themselves anticipate the question, hint at it or even pose it, but leave it to the audience to judge.

Identity is the at heart of *100% Human*, by Norwegian directors Jan Dalchow and Trond Winterkjær. The film is about Monica, who was thought at birth to be a boy – only she never felt like one. Monica is now in her early 20's and about to undergo surgery that will change her body to match her true identity.

Norway has a long history of producing documentaries, the "expedition film" being something of a Norwegian specialty. Filmmakers from Norway have ventured to the North and South Poles, the Himalayas, and so on – as well as exploring social and political landscapes at home. Surprisingly, a film school education for documentary-makers was established only quite recently. Over the last few years, the Norwegian documentary scene has sizzled with activity. A number of films have centred on issues of identity, body image, sexuality and relation-

ships. Filmmakers have examined gender roles and queer alternatives. Some have looked into family histories, usually their own.

Family secrets are unveiled in *Forever Yours*, as director Monica Csango searches for the truth about her grandfather. When he disappeared during WWII, it was assumed that he died. But Csango finds a photo of him in Mumbai, India, and begins to wonder. She asks her grandmother, who tells the story of their "everlasting" love. But is it true? And if Csango finds that there is another version, can her grandmother bear to hear it?

For all their uniqueness, individual family histories can tell us a lot about the times we live in. By taking a close look at a specific situation, they can identify changes taking place in society. In *About a Farm*, director Mervi Junkkonen returns to her childhood home in rural Finland. The farm she grew up on is being closed down, since her parents are too old to keep it running and none of their children want to be farmers. Junkkonen feels she is at the end of a line in history. Through the Junkkonens' conversations and old 8mm footage, we witness the last moments of an era when farming had yet to become heavily industrialized. Then, the director's sister falls ill and the present comes crashing to the foreground.

φάρμα στην οποία μεγάλωσε έχει κλειθεί, αφού οι γονείς της είναι πολύ μεγάλοι για να μπορέσουν να τη διευθύνουν και κανένα από τα παιδιά τους δεν θέλει να γίνει αγρότης. Η Junikkaonen βλέπει πως βρίσκεται στο τέρας ενός δρόμου της Ιστορίας. Μέσα από τις συζητήσεις της οικογένειας Junikkaonen και με την παρουσίαση παλιού υλικού, γυρισμένου σε 8mm, γινόμαστε μάρτυρες των τελευταίων στιγμών μιας εποχής, όπου η γεωργία και η κτηνοτροφία θα βιομηχανοποιηθούν. Κατόπιν, η αδελφή της σκηνοθέτιδας αρρωσταίνει και το παρόν έρχεται πιστωτικά το προσκήνιο.

Η Φιλανδία έχει αποκτήσει τη φήμη ότι παράγει πρωτότυπα, συχνά πειραματικά ντοκιμαντέρ. Είτε εξερευνά την ψυχολογία των προσωπικών σχέσεων, τη γραφειοκρατία στην Ενωμένη Ευρώπη ή την απομυθοποίηση μιας υπερτιμημένης εταιρείας, πολλές ταινίες έχουν, άμεσα ή έμμεσα, ασχοληθεί με τη μετάβαση από τις παλιές στις νέες αξίες και τρόπους ζωής.

Καθώς η «ανάθεση σε εξωτερικό συνεργάτη» γίνεται οικείος όρος, πολλές πολυεθνικές εταιρείες προσπαθούν να επιτύχουν μια ισορροπία ανάμεσα στα κέρδη και την ηθική. Το *Ένα ανθρώπινο εραστήριο* του Thomas Balmes, ακολουθεί δύο συμβούλους επαγγελματικής ηθικής στην επίσκεψή τους σε ένα κινεζικό εργοστάσιο που προμηθεύει κομμάτια εξαρτημάτων στη φιλανδική εταιρεία ηλεκτρονικών Nokia. Το ντοκιμαντέρ ρίχνει μια ειλικρινή ματιά στο πώς οι οικονομικά παρακινούμενες διεθνείς δομικές αλλαγές επηρεάζουν τις ζωές των ανθρώπων.

Στην ταινία *Τα Σκυλιά του Παβλόφ* ο σκηνοθέτης Arto Halonen πηγαίνει ανατολικά, στη ρώσικη πρωτεύουσα. Ο σκηνοθέτης παρακολουθεί τις αλλόκοτες συμφορές του ψυχαγωγού Σεργκέι Κνιάζεφ, το χάρισμα, η αυτοπεποίθηση κι η απλυστία του οποίου φαίνεται να μην γνωρίζουν όρια. Η ηθική είναι μάλλον αποκλεισμένη από την ατζέντα του κριτικού Κνιάζεφ, που είναι εξίσου αδιάστατος είτε οργανώνει κοκορομαχίες, διαγωνισμούς ζητανιάς για πλούσιους, ή μονομαχίες με πιστόλια.

Στη Σουηδία κυρίως, παρατηρείται μια επιστροφή στο πολιτικό ντοκιμαντέρ (το οποίο ομολογουμένως δεν είχε φύγει ποτέ εντελώς από το προσκήνιο.) Ο σουηδικός σκηνοθέτης συζητούν για τη δημοκρατία, τη δύναμη και τα περιβαλλοντολογικά προβλήματα, χωρίς να κάνουν «ταινίες θέματος» αλλά παρουσιάζοντας άτομα που εμπλέκονται ή επηρεάζονται.

Το *Bullshit* των PeÅ Holmqvist και Suzanne Khardalian ακολουθεί την ιδιή πυρηνική φυσικό αγρότισσα βιολογικών καλλιεργειών και περιβαλλοντολογική ακτιβίστρια, Βαντάνια Σίβα, καθώς αγωνίζεται ενάντια στις πολυεθνικές αγροτοβιομηχανίες για να σώσει τα φυτά από τη γενετική τροποποίηση και τις πατέντες. (Ένα έργο ζωής για το οποίο οι αντίπαλοί της, της έδωσαν το βραβείο Bullshit, ισχυριζόμενοι ότι θέλει να κρατήσει την Ινδία υποανάπτυκτη.) Στο *Κορίτσι από το Αουστρις*, ο σκηνοθέτης Stefan Jarl συναντά την επιζήσασσα του στρατοπέδου κι ανταποκρίτρια στη Μέση Ανατολή, Κορντλία Έντβανσον, που πάντα αρνιόταν να επιλέξει πλευρά στην ισραήλο-παλαιστινιακή διαμάχη. Η Lina Makboul ρωτά την αεροπειρατή-ήρωα των παιδικών της χρόνων- τις απόψεις της για την τρομοκρατία στο *Λεϊλά Χαλέντ, αεροπειρατή*.

Ο Fredrik Gerften στο *Μια συνηθισμένη οικογένεια* μας κάνει να κατανοήσουμε την τρωτότητα των μικρών εθνών και των ατόμων σε μια παγκοσμιοποιημένη οικονομία. Όπως καταδεικνύει ο τίτλος, η οικογένεια Μπορόνι ζούσε μια άνετη, μικροαστική ζωή στο Μπουένος Άιρες. Όταν η οικονομική κρίση χτύπησε την Αργεντινή, οι Μπορόνι έχασαν τα πάντα. Μη βλέποντας άλλη λύση, αποφασίζουν να μεταναστεύσουν στην Ισπανία.

Οι Erik Gandini και Tarek Saleh προσπαθούν ν' ανακαλύψουν τι πραγματικά συμβαίνει στη στρατιωτική βάση του ΗΠΑ στο Γκουαντάναμο, στην Κούβα, γνωστό επίσης και ως *Γκίτμο - οι νέοι κανόνες του πολέμου* (εξού και ο τίτλος της ταινίας), όπου οι φήμες λένε ότι τα ανθρώπινα δικαιώματα παραβιάζονται στον «παγκόσμιο πόλεμο κατά της τρομοκρατίας.» Ο βασικός τους μάρτυρας δεν μιλά, αλλά οι επίμονες έρευνές τους, τους φέρνουν στο κατώφλι ενός πρώην αξιωματικού που δέχεται να μιλήσει.

Καθοριστικοί ήρωες, άνθρωποι που γράφουν ιστορία, συχνά ενδιαφέρουν τους ντοκιμαντερίστες. Η Δανία έχει παραγάγει πολλά ντοκιμαντέρ που παρουσιάζουν καλλιτέχνες, για παράδειγμα. Υπάρχουν όμως κι άλλοι άνθρωποι που η συνεισφορά τους στην Ιστορία είναι φρικαστική: εκείνοι που σφαγιάζουν, που βιάζουν και διαπράττουν φρικαλεότητες. Τι τους προκαλεί να το κάνουν; Και τι γίνεται μετά, επιστρέφουν άραγε στις οικογένειές τους και συνεχίζουν να ζουν σαν να μην συνέβη τίποτα; Η *Ανατομία του κακού*, σκηνοθετημένη από τον Öne Nyholm, μας φέρνει αντιμέτωπους με τις προσωπικές ιστορίες δημίων, που έχουν εμπλακεί ενεργητικά με τις βάνουσες γενοκτονίες που έγιναν στην Ευρώπη στο τελευταίο μισό του αιώνα.

Ο Jon Bang Carlsen ωστόσο προτιμά να συναντήσει κάποιον καλό. Στο *Πορτρέτο του Θεού*, ο βετεράνος αυτός της δανέζικης μυθοπλασίας και του ντοκιμαντέρ, ψάχνει το πιο περιζήτητο πρόσωπο της εποχής μας – τον Θεό. Έρχεται πολύ κοντά στο στόχο του σε μια φυλακή της Νότιας Αφρικής, όπου οι τρόφιμοι πιστεύουν ότι γνωρίζουν αυτόν τον τύπο (τον Θεό δηλαδή.) Μπορεί άραγε ο Θεός να είναι τόσο περιπλοκός όσο και οι άνθρωποι;

Το *It's Now or Never* αφορά τον Τζιμί, που μένει μόνος του στην δυτική ακτή της Ιρλανδίας. Είναι μεσήλικας κι εργένης. Θέλοντας να δώσει ένα τέλος στη μοναξιά του, έρχεται σε επαφή με μια προεγνήτρια για να τον βοηθήσει να βρει την αγάπη.

Ο Jon Bang Carlsen έκανε ένα κινηματογραφικό δοκίμιο για την ίδια του τη μέθοδο, το *Πώς να εφεύρετε την πραγματικότητα* χρησιμοποιώντας το *It's Now or Never* ως παράδειγμα. Τα ντοκιμαντέρ του έχουν μικρή ή καμία σχέση με την «αλήθεια», δηλώνει, καθώς απεύχεται οι αποτελούν τις δικές του εντυπώσεις για τον κόσμο. Δεξιότηχνης του υποκειμενικού, σκηνοθετημένου ντοκιμαντέρ, έχει εκφράσει την αντιπάθεια και την απέχθεια του για τον χολιγουντιανό τρόπο αφήγησης.

Στους Simone Aaberg Kaem και Magnus Bejmar αρέσει η δραματολογία του Χόλιγουντ. Θα μπορούσε να πει κανείς

Finland has gained a reputation for producing original, often experimental documentaries. Whether exploring the psychology of personal relationships, bureaucracy in the EU or the bubble about to burst around a hyped-up company, many films have directly or indirectly dealt with transitions between old and new values and lifestyles.

As "outsourcing" becomes a household term, some multinational corporations try to strike a balance between profits and ethics. *A Decent Factory*, by Thomas Balmès, follows two business ethics advisors when they visit a Chinese factory that supplies parts to Finnish electronics company Nokia. The documentary takes a candid look at how economically motivated global structural changes are affecting individual lives.

In *Pavlov's Dogs*, director Arto Halonen goes East to the Russian capital. Halonen follows the bizarre dealings of entertainer Sergej Knyazev, whose charisma, self-confidence and greed seem to know no bounds. Ethics are hardly on the agenda of Mr Knyazev, who is equally unscrupulous whether organizing cockroach races, begging competitions for the rich or pistol duels.

Sweden in particular is seeing a return to the political documentary (which, admittedly, was never very far away). Swedish filmmakers are discussing democracy, power and environmental problems, not by making "issue films" but by portraying individuals who are involved or affected. *Bullshit*, by PeÅ Holmquist and Suzanne Khardalian, follows Indian nuclear physicist, organic farmer and environmental activist Vandana Shiva as she battles against multinational agrobusinesses to save plants from being genetically modified and patented. (A life-work for which her opponents gave her the Bullshit Award, claiming she wants to keep India underdeveloped.) In *The Girl from Auschwitz*, filmmaker Stefan Jarl meets survivor and Middle-East correspondent Cordelia Edwardson, who has always

refused to choose sides in the Israel-Palestine conflict. Lina Makboul asks the female hijacker hero of her childhood about her views on terrorism in *Leila Khaled Hijacker*.

Fredrik Gertten's *An Ordinary Family* gives insight into the vulnerability of small nations and individuals in a globalized economy. As the title indicates, the Borroni family lead a comfortable, middle-class life in Buenos Aires. When economic crisis hits Argentina, they lose everything. Seeing no other solution, the Borronis prepare to emigrate to Spain. Erik Gandini and Tarek Saleh try to find out what really goes on at the US military base in Guantánamo, Cuba, also known as *Gitmo* (hence the title of the film), where rumour has it that human rights are being violated in the "global war on terrorism". Their key witness won't talk, but persistent digging brings them to the doorstep of an ex-officer who will.

Pivotal characters, people who make history, are often interesting to documentary filmmakers. Denmark has produced many documentary portraits of artists, for example. But there are also people whose contribution to history is a terrible one: Those who slaughter, rape and commit atrocities. What makes them do it? And what happens afterwards, do they go home to their families and carry on living as if nothing occurred? *The Anatomy of Evil*, directed by Ove Nyholm, lets us meet and learn about their personal histories of executioners who were actively involved in the cruel genocides in Europe during the last half-century.

Jon Bang Carlsen would rather meet someone nice. In *Portrait of God*, this veteran of Danish fiction and documentary goes looking for the most wanted person of our time – God. He comes close to finding Him at a prison in South Africa, where the inmates believe they know the guy (God, that is). Perhaps God is as complex as humans are?

It's Now or Never is about Jimmy, who

lives alone on the west coast of Ireland. He is middle-aged and single. Wanting an end to bachelorhood, he contacts a match-maker to help him find love.

Jon Bang Carlsen made a filmic essay on his own method, *How To Invent Reality*, using *It's Now or Never* as an example. His documentaries have little if anything to do with "truth", he says, they are simply his own impressions of the world. Master of the subjective, staged documentary, he has expressed his dislike and distrust of Hollywood storytelling.

Simone Aaberg Kærn and Magnus Bejmar like Hollywood dramaturgy. You could say they filmed a subjective, staged documentary. Then, they called in fiction editors to help create what they call a "docutale", documentary fairytale: *Smiling in a War Zone*.

Aaberg Kærn is an artist and pilot. One morning, she reads about Farial, a young girl in Kabul who dreams of becoming a fighter pilot. Aaberg Kærn decides to fly her own tiny airplane to Afghanistan so she can give the girl a chance to fly. Cameraman/boyfriend Bejmar joins the trip, which they dub "a micro-global performance". Flying a 1960 Piper Colt from Denmark to Afghanistan is absurd, but that isn't going to stop them. What could, however, is a Hellfire missile, since the airspace they need to cross is classed as off-limits by the US Air Force. Should they risk their lives defending the right to realize a dream of flying? What if Farial just thinks they are silly? Tension mounts as Kabul gets closer.

From Iceland comes Olaf Johannesson's *Africa United*, about the struggles of a semi-professional football team with players from Morocco, Nigeria, Colombia, Serbia, Kosovo, Gambia and Guinea – all immigrants in barren Iceland. Maybe the harsh Icelandic environment brings out creativity. The tiny island nation has a small annual film production, grand on a per capita level. Icelandic feature film is more prominent, but then, the national

ότι γύρισα ένα υποκειμενικό, σκηνοθετημένο ντοκιμαντέρ. Έπειτα, κάλεσαν μοντέρ μυθοπλασίας για να τους βοηθήσουν να δημιουργήσουν μια «ντοκιστορία», ένα παραμύθι ντοκιμαντέρ: *Χαμογλώνας σε εμπόλεμη ζωή*.

Η Aaberg Kæmp είναι καλλιτέχνης και πιλότος. Ένα πρωί, διαβάζει για τη Φαριά, μια νεαρή κοπέλα στην Καμπούλ, που ονειρεύεται να γίνει πιλότος σε πολεμικά αεροπλάνα κι αποφασίζει να πετάξει με το δικό της μικροσκοπικό αεροπλάνο μέχρι το Αφγανιστάν για να δώσει στην κοπέλα μια ευκαιρία να πετάξει. Ο κάμερμαν και σύντροφός της Βεϊμαρ την ακολουθεί σ' ένα ταξίδι, το οποίο αποκαλούν «μικρό-παγκόσμια παράσταση». Το να πετάξεις μ' ένα Πάιπερ Κολτ του 1960, από τη Δανία μέχρι το Αφγανιστάν είναι παράλογο, αυτό όμως δεν πρόκειται να τους σταματήσει. Αυτό που θα μπορούσε να τους σταματήσει ωστόσο είναι ένας αντιαεροπορικός πύραυλος, καθώς ο εναερίος χώρος που πρέπει να διασχίσουν έχει θεθεί εκτός ορίων από την Αμερικανική Αεροπορία. Πρέπει να διακινδυνεύσουν τις ζωές τους υπερασπιζόμενοι το δικαίωμα να υλοποιήσουν το όνειρο της πτήσης; Κι αν η Φαριά απλά τους θεωρεί χαζούς; Η ένταση ανεβαίνει καθώς πλησιάζουν στην Καμπούλ.

Από την Ισλανδία έρχεται το *Africa United* του Olaf Johannesson, για τους αγώνες μιας ημεισπαγγελατικής ομάδας ποδοσφαιριστών με παίκτες από το Μάρκο, τη Νιγηρία, την Κολομβία, τη Σερβία, το Κόσοβο, την Γκάμπια και τη Γουινέα – όλοι τους μετανάστες στην άγονη Ισλανδία. Ίσως το σκληρό ισλανδικό τοπίο να προκαλεί δημιουργικότητα. Το μικρό νησιωτικό έθνος έχει μικρή ετήσια κινηματογραφική παραγωγή, μεγάλη σε σχέση με τους κατοίκους του. Η Ισλανδική ταινία μυθοπλασίας είναι πιο υποσχόμενη, αλλά κι πάλι, το εθνικό κινηματογραφικό ινστιτούτο έχει αποκτήσει σύμβολο ντοκιμαντέρ τα τελευταία πέντε χρόνια μόνο.

Το γεγονός αυτό, πολύ φυσικά, μας κάνει ν' αναρωτηθούμε ποια είναι η κατάσταση στις σκανδιναβικές χώρες σε σχέση με την παραγωγή ντοκιμαντέρ. Όλες οι σκανδιναβικές χώρες διαθέτουν

εθνικά κινηματογραφικά ινστιτούτα, με συναφή συστήματα οικονομικής ενίσχυσης των ταινιών. Κάθε χώρα έχει έναν ανεξάρτητο σύμβουλο ντοκιμαντέρ που κάνει ποιοτική αξιολόγηση των σχεδίων που ζητούν χρηματοδότηση. Ο σύμβουλος αυτός διορίζεται για μια περιορισμένη χρονική περίοδο και δρα επιχορηγώντας τους σκηνοθέτες για να αναπτύξουν ιδέες ή να παραγάγουν ταινίες. Τα περισσότερα σκανδιναβικά ντοκιμαντέρ έχουν πολλές πηγές χρηματοδότησης. Πολλά είναι συμπαραγωγές. Τα κανάλια της Κρατικής Τηλεόρασης βρίσκονται συνήθως ανάμεσα στους χρηματοδότες, συχνά μαζί με άλλα κανάλια ή/και με το Ταμείο Χρηματοδότησης Ταινιών και Τηλεόρασης των Σκανδιναβικών Χωρών.

Εξαιτίας της ισχυρής τους παράδοσης στον κινηματογράφο των δημιουργών κι εξαιτίας των δυσκολιών που εμπεριέχει η χρηματοδότηση των ντοκιμαντέρ, οι ντοκιμαντερίστες στις σκανδιναβικές χώρες συχνά λειτουργούν και ως παραγωγοί των ταινιών τους. Πρόκειται για μια κατάσταση που ίσως ν' αλλάξει. Για παράδειγμα, τα περισσότερα δανέζικα και φιλανδικά ντοκιμαντέρ παράγονται τώρα από ισχυρές ανεξάρτητες εταιρείες παραγωγής. Στη Δανία, δύο πράγματα προκάλεσαν την αλλαγή αυτή. Κατ' αρχάς, στη δεκαετία του 1990 το κανάλι δύο της δανέζικης τηλεόρασης ξεκίνησε να ενισχύει ανεξάρτητες εταιρείες παραγωγής να κάνουν ταινίες. Ως συνέπεια, δημιουργήθηκαν πολλές νέες εταιρείες παραγωγής. Δεύτερον, προκειμένου να λάβει χρηματοδότηση από το Δανέζικο Κέντρο Κινηματογράφου για να κάνει ντοκιμαντέρ πρέπει να έχει ήδη εταιρεία παραγωγής. Επιπλέον, η επιτυχία των δανέζικων ταινιών έχει επιτρέψει να γίνουν πολιτικές απαιτήσεις για την αύξηση του ποσού των χρημάτων που δίνεται στην κινηματογραφία. Όλοι αυτοί οι παράγοντες μαζί σημαίνουν ότι, γενικά μιλώντας, τα δανέζικα ντοκιμαντέρ έχουν μεγαλύτερους προϋπολογισμούς και παράγονται με μεγαλύτερο επαγγελματισμό από ότι σε μερικές γειτονικές σκανδιναβικές χώρες. Από την άλλη, οι άλλες χώρες κατόρθωσαν κι αυτές να εμφανίσουν μερικές πολύ ενδιαφέρουσες ταινίες – ίσως πιο «αντεργκρά-

ουντ» (και με χαμηλή χρηματοδότηση). Η Φιλανδία, ένα ακόμα έθνος με ισχυρούς παραγωγούς, επωφελείται επίσης σε μεγάλο βαθμό από την προθυμία της εθνικής κρατικής τηλεόρασης να εγκρίνει πειραματικά, προσωπικά ντοκιμαντέρ (είναι ευέλκτοι ακόμα κι στο θέμα της χρονικής διάρκειας).

Καθώς πολλά σκανδιναβικά ντοκιμαντέρ είναι συμπαραγωγές μεταξύ πολλών χωρών, οι εξελίξεις ξεπερνούν κατά πολύ τα σύνορα των κρατών. Ένας σημαντικός παράγοντας που συνδέει τα ντοκιμαντέρ της σκανδιναβικής σκηνής και εμπαρνήνει τις συμπαραγωγές μεταξύ των σκανδιναβικών χωρών είναι η εταιρεία Filmkontakt Nord. Ιδρυμένη το 1991, η Filmkontakt Nord υποστηρίζει και προωθεί τις ταινίες μικρού μήκους και τα ντοκιμαντέρ των σκανδιναβικών χωρών διεθνώς. Το ετήσιο Πανόραμα των Σκανδιναβικών Χωρών αποτελείται από το Κινηματογραφικό Φεστιβάλ των Πέντε Πόλεων, που προβάλλει ντοκιμαντέρ και ταινίες μικρού μήκους από τις σκανδιναβικές χώρες, από την Αγορά Πανόραμα των Σκανδιναβικών Χωρών κι από το Φόρουμ Σκανδιναβικών Χωρών για τη συν-χρηματοδότηση των Ντοκιμαντέρ, που είναι ζωτικής σημασίας για τη παραγωγή ντοκιμαντέρ των σκανδιναβικών χωρών. Το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Ντοκιμαντέρ έχει φυσικά πολλές συμμετοχές από τις σκανδιναβικές χώρες. Όλο και περισσότερο, οι παραγωγοί ντοκιμαντέρ από τις σκανδιναβικές χώρες αναζητούν χρηματοδότηση και συμπαραγωγούς στην Ευρώπη και αλλού. Σημαίνει άραγε αυτό το τέλος του σκανδιναβικού ντοκιμαντέρ; Δεν χρειάζεται πανικός. Όπως είδαμε, στην πραγματικότητα δεν υπάρχει «τυπικό σκανδιναβικό» ντοκιμαντέρ. Υπάρχει απλά μια σειρά ειδικών, αληθινών, αστείων, καλών ταινιών. Ας ελπίσουμε πως θα δομή πολλές τέτοιες ακόμα.

Μετάφραση: Ζωή-Μυρτώ Ρηγοπούλου

Η Anna Harding έχει μάστερ στην ιστορία του κινηματογράφου, από το Πανεπιστήμιο της Στοκχόλμης. Γράφει για ταινίες και συνεργάζεται με πολλά Φεστιβάλ. Υπνωτίζεται εύκολα, ειδικά από καλά ντοκιμαντέρ.

film institute has only had a documentary film consultant for about five years.

This naturally brings us to the question of the Nordic documentary production climate. All the Nordic countries have national film institutes, with similar systems for financial support to filmmaking. Each has an independent documentary film consultant who makes qualitative evaluations of the projects seeking funding. The consultant is appointed for a limited period of time and acts as an editor, granting filmmakers support to develop ideas or produce films. Most Nordic documentaries have several financial sources; many are co-productions. Public service television channels are usually to be found among the financiers, often alongside each other and/or the Nordic Film & TV Fund.

Owing partly to a strong auteur tradition and partly to the difficulties involved in financing documentaries, documentary directors in the Nordic countries often double as producers of their own films. This situation may be changing. For example, most Danish and Finnish documentaries are now produced by strong independent production companies. In Denmark, two things effectuated this change. First, in the 1990's, Danish TV2 started commissioning independent production companies to make films. As a consequence, a number of new production companies sprang up. Secondly, to get funding from the Danish Film Institute for making a documentary, a production company is required. In addition, Danish cinema's successes have allowed it to make political demands, increasing the

amount of state money allocated to filmmaking. Together, these factors mean that Danish documentaries generally speaking have larger budgets and are more professionally produced than in some of the neighbouring Nordic countries. On the other hand, these other countries manage to come up with some very interesting films, too – perhaps more “underground” (and underfinanced).

Finland, another nation with strong producers, also benefits greatly from the willingness of its national public service television to endorse experimental, personal documentary films (they are even flexible about length!).

Since many Nordic documentaries are co-productions involving several countries, development does to some extent cut across borders. An important factor in linking together the Nordic documentary scene and encouraging Nordic co-production is Filmkontakt Nord. Established by the independent Nordic short and documentary film community in 1991, Filmkontakt Nord advances and promotes Nordic short and documentary film internationally. The annual Nordisk Panorama Event consists of The Five Cities Film Festival, which showcases Nordic documentaries and short films; the Nordic Panorama Market; and the Nordic Forum for Co-Financing of Documentaries, which has been of vital importance to Nordic documentary production. The European Documentary Network has of course also seen a good deal of Nordic participation. Increasingly, Nordic documentary producers are look-

ing to Europe and beyond for financing and co-production. Does this mean the end of the “Nordic” documentary? No need to panic. As we have seen, there really is no “typically Nordic” documentary. They are simply a bunch of sincere, engaging, funny, good films. Let's hope we get to see many more.

Anna Harding. MA, Cinema History and Theory, University of Stockholm. Writes on film and works with several festivals. Easily hypnotized, particularly by strong documentaries.

Η ανατομία του κακού The Anatomy of Evil Ondskabens Anatomi

**Όβε Νίχολμ
Ove Nyholm**

**ΔΑΝΙΑ
Denmark
2005**

Σκηνοθεσία-Σενάριο / Direction-Screenplay: Ove Nyholm **Φωτογραφία / Cinematography:** Dan Holmberg, Dirk Brühl **Μοντάζ / Editing:** Ghita Beckendorff **Ήχος / Sound:** Morten Green **Μουσική / Music:** Øystein Sevåg **Παραγωγός / Producer:** Janne Giese **Παραγωγή / Production:** Digital Film, Denmark **T. +45 3543 2369 F. +45 3543 2369 digitalfilm@mail.dk 35mm Έγχρωμο / Colour 90'**

Επιλεκτική Φιλμογραφία / Selected Filmography

1977 Christiania **1979** Stillaadfilmen **1984** Children of the Future **2005** The Anatomy of Evil

Παγκόσμια Εκμετάλλευση / World Sales: Angel Films A/S, Denmark

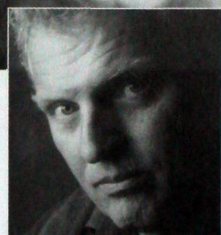
T. +45 3525 3600 F. +45 3525 3610, info@angelfilms.dk • www.angelfilms.dk

Η Ανατομία του Κακού είναι το αποτέλεσμα μιας επίμονης αναζήτησης που οδήγησε τον σκηνοθέτη Όβε Νίχολμ σ' ένα ταξίδι σε διάφορες χώρες του κόσμου για να βρει την απάντηση στα ερωτήματά του: τι είναι αυτό που κάνει έναν συνηθισμένο άνθρωπο να λαμβάνει μέρος σε μαζικές σφαγές και γενοκτονίες σε καιρό πολέμου; Και πώς συνεχίζει μετά να ζει μια φυσιολογική ζωή έχοντας εκατοντάδες δολοφονίες στη συνείδησή του; Οι εκτελεστές που παρουσιάζονται στην ταινία, έχουν ο καθένας μια προσωπική ιστορία, που εξηγεί τη συμμετοχή τους στις πιο στυγνές γενοκτονίες που έλαβαν χώρα στην Ευρώπη τα τελευταία 50 χρόνια – από το Ολοκαύτωμα μέχρι τις πρόσφατες τραγωδίες στα Βαλκάνια.

The Anatomy of Evil is the result of persistent research that has led director Ove Nyholm on a world journey to answer controversial questions: What makes ordinary people commit mass slaughtering and indulge in genocide during war time? And how do they get on with their everyday life with having hundreds of killings on their conscience? The director introduces us to the executioners who each have a personal history that explains their involvement in the most cruel genocides in Europe during the last fifty years – from Holocaust to the recent tragedy in the Balkans.

It's Now or Never

Σκηνοθεσία-Σενάριο / Direction-Screenplay: Jon Bang Carlsen **Φωτογραφία / Cinematography:** Donal Gilligan
Μοντάζ / Editing: Molly Malene Stensgaard **Ήχος / Sound:** Darby Carroll **Παραγωγός / Producer:** Jon Bang Carlsen **Παραγωγή / Production:** C&C Productions Aps, Denmark **35mm Έγχρωμο / Colour 44'**

Γιόν Μπανγκ Κάρλσεν
Jon Bang Carlsen

Επιλεκτική Φιλμογραφία / Selected Filmography

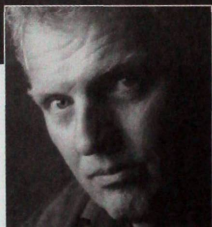
1978 A Rich Man **1986** Before the Guests Arrive **1996** It's Now or Never • How to Invent Reality **1997** My Irish Diary **1999** My African Diary • Addicted to Solitude **2001** Portrait of God

ΔΑΝΙΑ
Denmark
1996

Παγκόσμια Εκμετάλλευση / World Sales: C&C Productions ApS, Denmark (Jon Bang Carlsen)
T. +45 4587 2700 F. +45 7070 2271 • jon.bang.carlsen@mail.dk

Ηδυτικές ακτές της Ιρλανδίας, άγριες αλλά και πανέμορφες, αποτελούν το φόντο γι' αυτό το χιουμοριστικό ντοκιμαντέρ. Ο κεντρικός ήρωας είναι ο Τζίμι, ένας άνδρας μεσήλικας που ζει μόνος. Από το παράθυρό του βλέπει μια εξίσου μοναχική αγελάδα, την οποία αγόρασε από τον εγγύη φίλο του, Όστιν. Ο Τζίμι θα ήθελε μια γυναίκα με την οποία να μοιραστεί τη ζωή του. Βρίσκει λοιπόν μια προξενήτρα, η οποία τον ρωτά για τις επιθυμίες και τις προτιμήσεις του. Ο Τζίμι περιμένει υπομονετικά, φαντασιώνεται, κουβεντιάζει με τους φίλους του, ζητά από τον Θεό να τον φωτίσει, και χιτίζει πέτρινα φράγματα, σιγομουρμουρίζοντας συνέχεια το τραγούδι «It's now or never». Και τότε, ο τραχύς αλλά καλόκαρδος Τζίμι λαμβάνει ένα τηλεφώνημα από την προξενήτρα.

The Irish West Coast, both harsh and beautiful, creates the frame for this humoristic documentary. The main character is Jimmy, middle-aged and lonely. Of earthly creatures seen from his window is an equally lonely cow, which has been bought by Jimmy from his bachelor friend, Austin. Jimmy would like a woman to share his life and looks up a matchmaker who dutifully asks him about his wishes and preferences. Jimmy bides his time, fantasizes, chats with the boys, asks God for advice and builds stone dikes, all the while humming the song "It's now or never". Then, this rugged man gets a telephone call from the matchmaker.

Γιόν Μπανγκ Κάρλεν
Jon Bang Carlsen

ΔΑΝΙΑ
Denmark
2001

Πορτρέτο του Θεού

Portrait of God

Portræt af Gud

Σκηνοθεσία-Σενάριο-Φωτογραφία / Direction-Screenplay-Cinematography: Jon Bang Carlsen **Μοντάζ / Editing:** Molly Malene Stensgaard **Ήχος / Sound:** Henrik Langkilde **Μουσική / Music:** Jan Garbrek **Παραγωγός / Producer:** Jon Bang Carlsen **Παραγωγή / Production:** C&C Productions ApS, Denmark **T. +45 4587 2700 F. +45 7070 2271** jon.bang.carlsen@mail.dk **35mm Έγχρωμο-Ασπρόμαυρο / Colour-B&W 80'**

Επιλεκτική Φιλμογραφία / Selected Filmography

1978 A Rich Man **1986** Before the Guests Arrive **1996** It's Now or Never • How to Invent Reality **1997** My Irish Diary **1999** My African Diary • Addicted to Solitude **2001** Portrait of God

Παγκόσμια Εκμετάλλευση / World Sales: C&C Productions ApS, Denmark (Jon Bang Carlsen)
T. +45 4587 2700 F. +45 7070 2271 • jon.bang.carlsen@mail.dk

Σαν ιδιωτικός ντετέκτιβ, ο Γιόν Μπανγκ Κάρλεν ακολουθεί τα βήματα του πιο «περιζήτητου» ανθρώπου των ημερών μας, δηλαδή του Θεού. Ο σκηνοθέτης δυσκολεύεται να βρει την πίστη μέσα του, κι έτσι την αναζητά στον περίγυρό του: αρχικά μέσα στο σπίτι του στις ακτές της Αφρικής όπου ζει με τους δύο γιους του, και στη συνέχεια στην ευρύτερη κοινωνία της Νότιας Αφρικής. Πιο κοντά στον Θεό νιώθει όταν επισκέπτεται τις φυλακές Πόλσμωρ του Κέιπ Τάουν, όπου οι έγκλειστοι βρiσκoυν παρηγοριά στη θρησκεία.

In the style of a private detective Jon Bang Carlsen sets off to track down the most wanted person of our time, i.e. God. The director has difficulty in finding faith and therefore seeks in it his immediate surroundings, initially in the framework of his house on the coast of Africa, where he has settled with his two young sons, and then in the midst of South African society. He comes closest to God on his visits to the huge Pollsmoor penitentiary, Cape Town, where the inmates find solace in religion.

Χαμογελώντας σε εμπόλεμη ζώνη Smiling in a War Zone

Σκηνοθεσία-Σενάριο / Direction-Screenplay: Magnus Bejmar, Simone Aaberg Kærn **Αφηγήτρια / Narrator:** Simone Aaberg Kærn **Φωτογραφία / Cinematography:** Magnus Bejmar **Μοντάζ / Editing:** Michal Leszczylowski, Margareta Lagerqvist, Molly Stensgaard **Ήχος / Sound:** Esa Nissi **Μουσική / Music:** Jeppe Kaas **Παραγωγός / Producer:** Helle Ulsteen **Παραγωγή / Production:** Cosmo Film Doc ApS, Network Movie, Hepp Film, Klaffi Productions, Film i Skåne
T. +45 3538 7200 F. +45 3538 7299, cosmo@cosmo.dk • www.cosmo.dk • www.skysisters.com **35mm Έγχρωμο / Colour 78'**

Φιλμογραφία / Filmography

Magnus Bejmar: 2005 Smiling in a War Zone

Simone Aaberg Kærn: 2001 Taraneh Heading for the Stars 2005 Smiling in a War Zone

Παγκόσμια Εκμετάλλευση / World Sales: Films Transit International Inc., Canada, (Jan Rofekamp)

T. +1 514 844 3358 F. +1 514 844 7298, janrofekamp@filmstransit.com • www.filmstransit.com

**Μάγκνους Μπέιγμαρ
Σιμόνε Άαμπεργκ Κερν**

**Magnus Bejmar
Simone Aaberg Kærn**

**ΔΑΝΙΑ - ΣΟΥΗΔΙΑ
ΓΕΡΜΑΝΙΑ - ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ
Denmark - Sweden
Germany - Finland 2005**

Μια μέρα, η Σιμόνε, καλλιτέχνης και πιλότος, διαβάζει στην εφημερίδα για μια 16χρονη Αφγανή που ονειρεύεται να γίνει πιλότος της πολεμικής αεροπορίας. Η Σιμόνε αποφασίζει να διανύσει πετώντας τα 6.000 χιλιόμετρα μέχρι την Καμπούλ, να βρει τη νεαρή Φαριάλ και να τη βοηθήσει να πραγματοποιήσει το όνειρό της. Η Σιμόνε αγοράζει το μοναδικό αεροπλάνο που αντέχουν τα οικονομικά της: ένα Piper-Colt 40 ετών, φτιαγμένο από καμβά. Ύστερα από ένα πολυήμερο ταξίδι, με 50 ώρες στον αέρα, 33 προσγειώσεις, και έχοντας προκαλέσει τις στρατιωτικές αρχές διαφόρων κρατών, η Σιμόνε μπαίνει παράνομα στον εναέριο χώρο του Αφγανιστάν, φτάνει στην Καμπούλ και βρίσκει επιτέλους τη Φαριάλ.

Οne day, artist and pilot Simone reads in her morning paper the story of a 16-year-old Afghan girl who dreams of becoming a fighter pilot. By the time Simone finishes her coffee, she is determined to fly the 6,000 km to Kabul, find young Farial and make her dream come true. She buys the only plane she can afford: a 40-year old Piper-Colt made out of canvas. After challenging every military authority she comes across, weeks of traveling, 50 hours in the air, 33 landings, and in the end, flying illegally into Afghanistan at nerve wrecking heights, Simone finally reaches Kabul and finds Farial.

Στη φάρμα About a Farm Hiljainen Tila

Μέρβι Γιούνκονεν
Mervi Junkkonen

ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ
Finland
2005

Σκηνοθεσία-Σενάριο / Direction-Screenplay: Mervi Junkkonen **Φωτογραφία / Cinematography:** Mervi Junkkonen, Vesa Taipaleenmäki **Μοντάζ / Editing:** Tuuli Kuitinen **Ήχος / Sound:** Esa Nissi **Μουσική / Music:** Ginli Baars **Παραγωγή / Producers:** Kimmo Paananen, Mika Ronkainen **Παραγωγή / Production:** Klaffi Productions, Finland T. +358 40 5503 697 kimmo@klaffi.com www.klaffi.com/press **Betacam SP PAL Έγχρωμο / Colour 52'**

Φιλμογραφία / Filmography: 2001 Barbeiros 2003 Saana 2005 Aarne • Hiljainen Tila

Παγκόσμια Εκμετάλλευση / World Sales: Klaffi Productions, Finland, (Kimmo Paananen)
T. +358 40 5503 697, kimmo@klaffi.com • www.klaffi.com

Βραβεία / Awards

Βραβείο αρτιότητας / Award for Excellence: Yamagata International Film Festival (Japan) 2005, 2ο βραβείο / 2nd Prize: Filmmaker Film Festival Milan (Italy) 2005, Βραβείο Risto Jarva / Risto Jarva Prize: Tampere Film Festival (Finland) 2005, Βραβείο ποιότητας του Φινλανδικού Συμβουλίου Κινηματογράφου / Finnish Cinema Council Quality Award 2005

Το καλοκαίρι του 2002, στο αγρόκτημα των Γιούνκονεν εμφανίζονται φορτηγά. Έχουν έρθει για να πάρουν τις αγελάδες και να τις πάνε στο σφαγείο. Η Μάιγια και ο Πέντι Γιούνκονεν, οι γονείς της σκηνοθέτιδας, υπέκυψαν τελικά στην πίεση της προόδου. Έχουν γεράσει και κανένα από τα παιδιά τους δεν θέλει να αναλάβει το αγρόκτημα. Το μικρό χωριό όπου ζουν είναι μέρος ενός σύγχρονου αναπτυξιακού σχεδίου. Σύντομα, η γύρω περιοχή θα μετατραπεί σε βιομηχανική ζώνη. Η σκηνοθέτις ακολουθεί τους γονείς της με την κάμερα καθώς αποχαιρετούν τη ζωή στο αγρόκτημα. Ιδύλλιακά πλάνα τραβηγμένα από τον πατέρα της σε 8mm δείχνουν έναν κόσμο που έχει χαθεί για πάντα. Η σκηνοθέτις και οι γονείς της κουβεντιάζουν για τις επικείμενες αλλαγές και διατυπώνουν τις σκέψεις τους. Η Γιούνκονεν συνειδητοποιεί ότι με τη δική της γενιά κλείνει ένα κεφάλαιο.

In the summer of 2002, trucks appear in the Junkkonen farmyard. They have come to get the cows, to take them to the slaughterhouse. Maija and Pentti Junkkonen, the director's parents, have yielded to the pressure of progress. They are old, and none of their children want to succeed them. The small village they live in has modern development plans. Soon, this section of rural land will become an industrial zone. At a leisurely pace, Mervi Junkkonen follows her parents as they bid goodbye to life on the farm. Idyllic 8mm footage shot by her father depicts a world that has vanished forever. In their extensive comment, the director and her parents reflect on what they are going through and discuss their thoughts. Junkkonen realises that with her generation, a chapter will be closed.

Τα σκυλιά του Παβλόφ Pavlov's Dogs Pavlovin Koirat

Σκηνοθεσία-Σενάριο / Direction-Screenplay: Arto Halonen **Φωτογραφία / Cinematography:** Vladimir Bashta, Arto Halonen, Dmitri Avrorin, Igor Tsemysov **Μοντάζ / Editing:** Sanna Liinamaa **Ήχος / Sound:** Dmitri Zimin **Sound Design:** Martti Turunen **Μουσική / Music:** Tapani Rinne **Παραγωγός / Producer:** Arto Halonen **Παραγωγή / Production:** Art Films Production AFP Oy, Finland **Digibeta Έγχρωμο / Colour 70'**

**Άρτο Χάλονεν
Arto Halonen**

Επιλεκτική Φιλμογραφία / Selected Filmography

1986 Next Christmas **1988** Aaro Iivari Aukusti • Farmer's Son **1989** The Long Trip **1990** The Light Behind the Shade **1992** Ringside **1998** Karmapa: Two Ways of Divinity • Karmapa: A Voyage on the Roof of the World **2000** The Stars' Caravan **2004** The Tank Man **2005** Pavlov's Dogs • The Legend • Conquistadors of Cuba

**ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ
Finland
2005**

Παγκόσμια Εκμετάλλευση / World Sales: Art Films Production AFP Oy, Finland

T. +358 9 4159 3640 F. +358 9 4159 3690, info@artfilms.inet.fi • www.artfilmsproduction.com

Στις μέρες μας ακόμα κι η φτώχεια αγοράζεται. Ένας Ρώσος ψυχολόγος ονόματι Σεργκέι Κνιάτζεφ προσφέρει σε πλούσιους, οι οποίοι έχουν δοκιμάσει τα πάντα και αναζητούν κάτι καινούργιο, την εμπειρία να κάνουν για λίγο τους ζητιάνους. Αλλά αυτό δεν είναι το μοναδικό παιχνίδι που έχει επινοήσει ο Κνιάτζεφ. Ειδικεύεται στο παίξιμο ρόλων και στην πνευματική χειραγώγηση, ξεκινώντας με ζώα και μικρές ομάδες ανθρώπων και φτάνοντας στο μαζικό έλεγχο 7.000 ατόμων. Η ταινία πραγματεύεται ένα ιδιαίτερα ενδιαφέρον φαινόμενο της εποχής μας: όταν πια τίποτε δεν είναι αρκετό, οι άνθρωποι προσπαθούν να ζήσουν βασικές αλλά και ακραίες εμπειρίες αγοράζοντας τες. Κι αν ξέρεις από ψυχολογία, μπορείς να οδηγήσεις τους ανθρώπους όπου θέλεις εσύ· σαν να ήταν σκυλιά του Παβλόφ...

These days, even poverty can be bought. A Russian psychologist, Sergei Knyatzev, provides the experience of being a beggar to wealthy people who have tried everything and are looking for something new. But this is only one of the games that this psychologist has developed. He specializes in role-playing and mental manipulation, starting with animals and small groups of people and climaxing with his mass control of 7,000 individuals. The film speaks in an interesting manner of our time: when nothing is enough, people try to acquire both basic and extreme experiences by buying them. And when you know about psychology, you can lead people anywhere; just like Pavlov's dogs...

Τομάς Μπαλμές
Thomas Balmès

ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ - ΓΑΛΛΙΑ
Finland - France
2004

Ένα ανθρώπινο εργοστάσιο A Decent Factory

Σκηνοθεσία-Φωτογραφία / Direction-Cinematography: Thomas Balmès **Μοντάζ / Editing:** Catherine Gouze **Ήχος / Sound:** Mervi Junkkonen, Pirkko Tiitinen, Tuomas Klauvo **Παραγωγή / Producers:** Kaarle Aho, Thomas Balmès, Olivier Mille **Παραγωγή / Production:** Making Movies Oy, Finland **T. +358 9 621 3828 F. +358 9 6842 7870 • mamom@mamo.fi • www.mamo.fi & Margot Films Digibeta PAL Έγχρωμο / Colour 79'**

Φιλμογραφία / Filmography
1996 Bosnia Hotel 1997 Maharaja Burger 1999 The Gospel According to the Papuans 2000 Waiting for Jesus • Christ Comes to the Papuans 2004 A Decent Factory

Παγκόσμια Εκμετάλλευση / World Sales: Making Movies Oy, Finland
T. +358 9 621 3828 F. +358 9 6842 7870 • mamom@mamo.fi • www.mamo.fi

Ένα ντοκιμαντέρ για την παγκοσμιοποίηση που εστιάζει στο παράδειγμα της Nokia. Στην παγκόσμια οικονομία, οι εταιρείες της Δύσης στρέφονται όλο και περισσότερο προς χώρες όπου το κόστος παραγωγής είναι χαμηλό. Το φαινόμενο αυτό έχει ως συνέπεια πολιτισμικά και ηθικά διλήμματα, μια και, στις χώρες αυτές, οι συνθήκες εργασίας, τα δικαιώματα των εργατών και τα περιβαλλοντικά θέματα έρχονται συνήθως σε αντίθεση με τα αντίστοιχα των χωρών της Δύσης. Παράλληλα, τα ταμεία διεθνών επενδύσεων εξετάζουν πολύ πιο προσεκτικά τη δεοντολογική πλευρά των επιχειρήσεων αυτών. Ο γάλλος σκηνοθέτης Τομάς Μπαλμές αποφάσισε να προσεγγίσει το θέμα του μέσω της Nokia. Ειδικότερα, ήθελε να μάθει αν υπήρχαν κάποιες σκανδιναβικές ή φινλανδικές αρχές, ένα είδος ήπιου καπιταλισμού, πίσω από την επιτυχία της Nokia.

A Decent Factory is a documentary film about globalization using Nokia as the subject. In our global economy Western companies are more and more moving their production to countries where costs are lower. This is causing cultural and moral dilemmas, because in these countries the working conditions, workers' rights and environmental issues are often in conflict with the practices of Western countries. At the same time international investment funds are looking much closer at the ethical side of businesses. French filmmaker Thomas Balmès decided to approach this subject using Nokia. He was particularly interested in the question of whether there were some Nordic or Finnish values, a sort of softer capitalism, behind Nokia's success.

Africa United

Ολαφούρ Γιохάνσον
Olafur Jóhannesson

Σκηνοθεσία-Σενάριο / Direction-Screenplay: Olafur Jóhannesson **Φωτογραφία / Cinematography:** Ragnar Santos **Μοντάζ / Editing:** Benedikt Jóhannesson, Olafur Jóhannesson **Μουσική / Music:** Bardi Jóhannsson **Παραγωγοί / Producers:** Ragnar Santos, Olafur Jóhannesson, Benedikt Jóhannesson **Παραγωγή / Production:** Poppoli Pictures, Iceland poppoli@poppoli.com www.poppoli.com & Zik Zak Filmworks **35mm Έγχρωμο / Colour 82'**

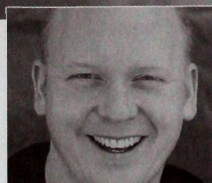
Επιλεκτική Φιλμογραφία / Selected Filmography
2004 Proximitas 2005 Africa United

Παγκόσμια Εκμετάλλευση / World Sales: Bavaria Film International, Germany
T. +49 89 6499 2686 F. +49 89 6499 3720 • bavaria.international@bavaria-film.de
www.bavaria-film-international.de

ΙΣΛΑΝΔΙΑ
Iceland
2005

Ο Ζίκο ήρθε στην Ισλανδία απ' το Μαρόκο για να βρει την τύχη του. Ύστερα από δέκα χρόνια, η μικρή του επιχείρηση χρεοκοπεί. Απελπισμένος, αποφασίζει να ανανεώσει την ερασιτεχνική ποδοσφαιρική ομάδα του, την Africa United, και να τη βάλει στην ημι-επαγγελματική Τρίτη εθνική. Καλεί μετανάστες απ' όλη την Ισλανδία – ποδοσφαιριστές απ' το Μαρόκο, τη Νιγηρία, την Κολομβία, τη Σερβία, το Κόσοβο, την Γκάμπια και τη Γουινέα για να τον βοηθήσουν να πραγματοποιήσει το όνειρό του. Ωστόσο ο δρόμος προς την επιτυχία είναι δύσκολος, και στη μέση της σεζόν η Africa United έχει μόνο ήττες. Ο καλύτερος παίκτης τους σηκώνεται και φεύγει και ο Ζίκο αποφασίζει να αναζητήσει το ποδοσφαιρικό του ινδάλμα στην Αγγλία για να τον συμβουλευτεί. Όταν επιστρέφει στην Ισλανδία, είναι γεμάτος νέες ιδέες.

Zico came to Iceland from Morocco to seek his fortune. After ten years running his own small business, Zico goes bankrupt. Desperate and depressed he decides to fire up his amateur team called Africa United and take them into the semi-professional third division. He calls upon immigrants all over Iceland, players from Morocco, Nigeria, Colombia, Serbia, Kosovo, Gambia and Guinea to help realize his vision. The road to success is rocky and midseason Africa United has lost all games. Their best player walks out and Zico decides to meet his role model in football in England for advice. Having done so, he comes back with fresh ideas on how to approach his goals in life and football.

100% ανθρώπινη

100% Human

100% Menneske

**Τροντ Βίντερκεϊερ
Γιάν Ντάλτσωβ**

**Trond Winterkjær
Jan Dalchow**

**NORBHΓIA
Norway
2004**

Σκηνοθεσία-Σενάριο / Direction-Screenplay: Trond Winterkjær, Jan Dalchow **Φωτογραφία / Cinematography:** Frank Aivegg **Μοντάζ / Editing:** Trond Winterkjær **Μουσική / Music:** Stein Berge Svendsen, Øyvind Staveland **Παραγωγός / Producer:** Jan Dalchow **Παραγωγή / Production:** Dalchows Verden, Norway **T. +47 2220 4700 F. +47 2220 4701 • info@dalchowsverden.no • www.dalchowsverden.no/english • www.100human.com 35mm Έγχρωμο / Colour 73'**

Επιλεκτική Φιλμογραφία / Selected Filmography
Trond Winterkjær: 1999 I Love Whom I Want to Love
Jan Dalchow: 2003 Precious Moments (συν-σκηνοθεσία / co-direction)
Trond Winterkjær & Jan Dalchow: 2001 Dirty, Sinful **Me 2004** 100% Human

Παγκόσμια Εκμετάλλευση / World Sales: Cinephil, Israel, (Philippa Kowarsky)
T. +97 2 3566 4129 F. +97 2 3560 1436 • info@cinephil.co.il • www.cinephil.co.il

Όταν γεννήθηκε, οι γονείς της Μόνικας θεώρησαν πως ήταν αγόρι και την έβγαλαν Μόρτεν. Τον Απρίλιο του 2002, η 22χρονη τότε Μόνικα, υποβλήθηκε σε χειρουργική επέμβαση ώστε το σώμα της να ταιριάζει με το πραγματικό της φύλο. Η μητέρα της πιστεύει πως οποιαδήποτε άλλη λύση θα σήμαινε το θάνατο για το παιδί της. Οι περισσότεροι από μας μπορούμε να ταυτιστούμε με την αναζήτηση της αληθινής μας ταυτότητας. Ωστόσο, λίγοι είναι εκείνοι που αναγκάζονται να υποστούν χειρουργική επέμβαση για να πετύχουν το σκοπό αυτό. Η εμπειρία της απώλειας, του φόβου, της χαράς, της λύπης και του πόθου στο ταξίδι αυτό είναι κάτι που μοιραζόμαστε όλοι μας. Με συγκίνηση και τρυφερότητα η ταινία περιγράφει τον αγώνα της Μόνικα για να βρει τον εαυτό της. Στους μήνες πριν και μετά την εγχείρηση, η Μόνικα εξομολογιόταν σε μια κάμερα, φτιάχνοντας έτσι ένα μοναδικό βίντεο-ημερολόγιο. Η ελκρινεία της, το χιούμορ της και η ευθύτητα με την οποία αφηγείται την ιστορία της θα διαλύσει τους μύθους και τις προκαταλήψεις που υπάρχουν γύρω από ανθρώπους σαν κι αυτήν.

When Monica was born, her parents believed she was a boy. They named her Morten. In April 2002 Monica, then 22, had her body surgically corrected to make it fit her real sex. Her mother believes the alternative would have been a grave. Most of us can relate to the search for true identity. Very few have to endure surgery to attain this goal. But to experience loss, fear, joy, sorrow and lust on this journey is something we all have in common. This is an exciting and tender experience about Monica who really knows what it takes to become oneself. Monica confided to a camera during the months before and after her operation, creating a unique video-diary. Her total honesty, sense of humour, and direct way of telling things as they are will break down myths and prejudices about people in her situation.

Παντοτινά δική σου

Forever Yours

Evig Din

Σκηνοθεσία-Σενάριο / Direction-Screenplay: Monica Csango **Φωτογραφία / Cinematography:** Bjørn Eivind Aarskog **Μοντάζ / Editing:** Trond Winterkjær **Ήχος / Sound:** Elisabeth Monge, Bernt Syversen **Μουσική / Music:** Stein Berge Svendsen **Παραγωγοί / Producers:** Ola K. Hunnes, Bjørn Eivind Aarskog **Παραγωγή / Production:** Exposed Film Productions, Norway **DigiBeta Έγχρωμο-Ασπρόμαυρο / Colour-B&W 56'**

Φιλμογραφία / Filmography: 2005 Evig Din

Παγκόσμια Εκμετάλλευση / World Sales: Exposed Film Productions, Norway **T.** +47 2220 7700, **F.** +47 2220 7701 **info@exposed.no • www.exposed.no**

Βραβεία / Awards

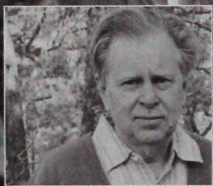
2005 Βραβείο Amanda καλύτερου ντοκιμαντέρ / Amanda Prize for Best Documentary Film: Norwegian International Film Festival Haugesund 2005

Μόνικα Τσάνγκο
Monica Csango

NORBHΓIA
Norway
2005

Στο ντοκιμαντέρ αυτό, η σκηνοθέτις Μόνικα Τσάνγκο αποκαλύπτει σιγά σιγά ένα καλά φυλαγμένο μυστικό που περιέβαλε τον ούγγρο παππού της. Η Τσάνγκο είναι αποφασισμένη να μάθει τι απέγινε ο όμορφος άνδρας τον οποίο γνωρίζει μόνο από παλιές φωτογραφίες και φιλμ. Παρότι η γιαγιά της μιλάει για κείνον με τρυφερότητα, συνεντεύξεις και αρχειακό υλικό κάνουν τη Μόνικα να πιστεύει ότι κάτι περισσότερο υπάρχει. Ο Φέρεντς Τσάνγκο πήγε να δουλέψει στη Ρωσία κατά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, και υποτίθεται ότι πέθανε εκεί. Αλλά ύστερα από συζητήσεις με την γιαγιά και τον πατέρα της, ο οποίος ποτέ δεν γνώρισε τον δικό του πατέρα, η σκηνοθέτις καταλήγει στο συμπέρασμα ότι ο παππούς της δεν πέθανε εκεί. Μάλιστα, λίγο μετά το τέλος του πολέμου, κάποιος άνοιξε ένα μαγαζί στη Μουμπάι που ήταν σχεδόν πανομοιότυπο με το πολυτελές μαγαζί δερμάτων ειδών που είχε ο παππούς της στη Βουδαπέστη. Με τη γιαγιά της να σιωπά και τον πατέρα της να μην την βοηθά ιδιαίτερα, η Τσάνγκο πηγαίνει στην Ινδία για να εξηγήσει το μυστήριό.

In *Forever Yours*, director Monica Csango slowly unravels the well-kept family secret surrounding her Hungarian grandfather. Whatever it takes, she wants to find out what happened to the handsome man she only knows from old film footage and photographs. Although her grandmother speaks about him with affection, confrontational interviews and archival footage show Monica that something more is going on. Ferenc Csango was sent to work in Russia during World War II and supposedly died there. But after conversations with her grandmother and father, who never knew his own father, the director reaches the conclusion that her grandfather probably did not die there at all. It so happened that shortly after the war, someone opened a store in Mumbai that was almost a carbon copy of the deluxe store in leather goods that her grandfather used to run in Budapest. With her grandmother shrouding herself in mystery and little help from her father, Csango travels to India to get to the bottom of things.

Bullshit

**Πέο Χόλμκβιστ
Σουσάνε Χαρνταλιάν**

**PeÅ Holmqvist
Suzanne Khardalian**

**ΣΟΥΗΔΙΑ
Sweden 2005**

Σκηνοθεσία-Αφήγηση / Direction-Narration: PeÅ Holmqvist, Suzanne Khardalian **Φωτογραφία / Cinematography:** Thomas Lindén, PeÅ Holmqvist, Su Lekh, Bertram Verhaag **Μοντάζ / Editing:** Lisa Ekberg **Ήχος / Sound:** Jean Noel Yven, Toby Trotter, Jonatan Karlsson **Μουσική / Music:** Tuomas Kantelinen, Indian Ocean, Rupi Mahindroo **Παραγωγοί / Producers:** PeÅ Holmqvist, Øyvind Rostad, Jouko Aaltonen, Jacques Debs, Delphine Morel **Παραγωγή / Production:** HB PeÅ Holmqvist Film, Sweden **T. +46 8 645 6592 F. +46 8 5557 2005 •** pea.holmqvist@chello.se **www.peaholmqvist.com & Medieoperatørene AS & Illume Oy & ADR Productions Betacam SP PAL Έγχρωμο / Colour 73'**

Επιλεκτική Φιλμογραφία / Selected Filmography:

Pea Holmqvist & Suzanne Khardalian: 1988 Back to Ararat 1991 They Knocked on Our Door 1993 Unsafe Ground 1996 The Lion from Gaza 1997 Her Armenian Prince 2000 From Opium to Chrysanthemums 2002 Where Lies My Victory? 2005 Bullshit

Παγκόσμια Εκμετάλλευση / World Sales: Deckert Distribution, Germany **T. +49 341 215 6638 F. +49 341 215 6639 •** info@deckert-distribution.com • www.deckert-distribution.com

ΟΜπαρούιν Μίτρα, υπέρμαχος του νεοφιλελευθερισμού και της παγκοσμιοποίησης, απένειμε κάποτε στην ινδή ακτιβίστρια Βαντάνα Σίβα το βραβείο «Bullshit» για τη συντήρηση της φτώχειας, επειδή αυτά που έλεγε για τις αρνητικές επιπτώσεις της παγκοσμιοποίησης ήταν «bullshit» δηλαδή μπουρδέρες και, κυριολεκτικά, κοπριά ταύρου. Η Σίβα απάντησε περπαικτικά ότι η «κοπριά της αγελάδας είναι το ωραιότερο υλικό». Στο οικολογικό εκπαιδευτικό ινστιτούτο «Ναβντάνια» που έχει ιδρύσει στην Ινδία, και το οποίο αριθμεί 20.000 μέλη, η σκεπή είναι φτιαγμένη από κοπριά. Ξεκινώντας από κει, οι σκηνοθέτες ακολουθούν την ακούραστη ακτιβίστρια για δύο χρόνια στη μάχη που δίνει κατά των αρχηγών της παγκοσμιοποίησης. Παρενίσταται στην αποτυχημένη συνάντηση κορυφής της Παγκόσμιας Οργάνωσης Εμπορίου στο Κανκούν του Μεξικού, επισκέπτεται την εξόριστη κοινότητα του Θιβέτ στην Νταρμσάλα της Ινδίας, και ταξιδεύει στην Κοπεγχάγη για μια συνάντηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης...

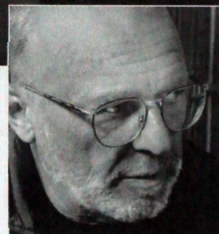
Baron Mitra, an ardent lobbyist for neo-liberal globalization, once presented the Indian alternative globalist Vandana Shiva with the Bullshit Award for Sustaining Poverty, because she was talking "bullshit" about the negative consequences of globalization. Shiva mockingly replied that "cow dung is the most beautiful material." In her ecological training institute "Navdanya" in India, which counts 20,000 members, the roof is made of cow dung. Starting there, the filmmakers follow the tireless activist for two years in her worldwide battle against the leaders of globalization. She attends the unsuccessful summit of the World Trade Organization in Cancun, Mexico, visits the Tibetan community in exile in Indian Dharmasala, and attends a meeting of the European Union in Copenhagen...

Το κορίτσι από το Άουσβιτς

The Girl From Auschwitz

Flickan fran Auschwitz

Σκηνοθεσία-Σενάριο / Direction-Screenplay: Stefan Jarl **Φωτογραφία / Cinematography:** Halldor Gunnarsson, Per Kallberg, Joakim Jalin, Stefan Jarl, Viggo Lundberg, Francheska Katz **Μοντάζ / Editing:** Stefan Jarl, Marie Kjellson **Μουσική / Music:** Ulf Dageby **Παραγωγός / Producer:** Stefan Jarl **35mm Έγχρωμο / Colour 76'**

Στέφαν Γιάρλ
Stefan Jarl

Επιλεκτική Φιλμογραφία / Selected Filmography:

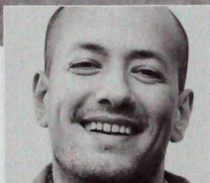
1968 They Call Us Misfits **1979** A Decent Life **1986** Threat **1989** Time Has No Name **1992** From Misfits to Yuppies
1993 Land of the Lapps • **The Bricklayer** **2003** Terrorists - The Kids They Sentenced **2005** The Girl From Auschwitz

ΣΟΥΗΔΙΑ
Sweden
2005

Παγκόσμια Εκμετάλλευση / World Sales: Folkets Bio-Zita, Sweden
T. +46 8 232020 • zita@zita.se • www.zita.se • www.folketsbio.se/zita

Ένα πορτρέτο της σημαντικής σουηδής δημοσιογράφου Κορντέλια Έντβαρτσον, 76 χρόνων, η ταινία είναι επίσης η ιστορία μιας γυναίκας που επέζησε του Ολοκαυτώματος, καθώς και μια κριτική ματιά στο σημερινό Ισραήλ. Σε ηλικία 14 ετών, η Έντβαρτσον βρέθηκε κρατούμενη σε στρατόπεδο συγκέντρωσης. Επέζησε και του Τερεζίστατ και του Άουσβιτς, και κατέληξε στη Σουηδία, όπου έμαθε τη γλώσσα, έγινε συγγραφέας και δημοσιογράφος, έκανε πέντε παιδιά και αποφάσισε να πάει να ζήσει στο Ισραήλ. Για πολλά χρόνια, η Έντβαρτσον ήταν ανταποκρίτρια της συντηρητικής καθημερινής εφημερίδας της Σουηδίας «Svenska Dagbladet». Πολλοί από τους Ισραηλίτες φίλους της πίστευαν ότι θα έγραφε μόνο θετικά πράγματα για τη νέα της πατρίδα, αλλά εκείνη σύντομα τους διέψευσε. Ο ριζοσπαστικός σκηνοθέτης ντοκιμαντέρ Στέφαν Γιάρλ την ακολουθεί σε αποστολές, στην επίσκεψή της σε μια οικογένεια Αράβων, της οποίας το σπίτι καταδοφίστηκε απ' τον ισραηλινό στρατό, και σε μια συνάντησή της με μέλη του ισραηλινού κινήματος για την ειρήνη...

A portrait of the influential Swedish journalist Cordelia Edvardson, 76, this documentary is also the story of a Holocaust survivor, and a critical look at present-day Israel. Sent to a concentration camp at age 14, surviving both Teresienstadt and Auschwitz, Edvardson ended up in Sweden, where she learned the language, became a writer and journalist, had five kids and decided to move to Israel. For many years, she has been the Israeli correspondent for the conservative Swedish daily "Svenska Dagbladet". Many of her Israeli friends thought she would write only positive things about her new adopted country, but she quickly proved them wrong. Radical documentary filmmaker Stefan Jarl follows her on assignments, visiting an Arab family whose house is being demolished by Israeli troops, and meeting members of Israel's peace movement...

Γκίτμο - οι νέοι κανόνες του πολέμου Gitmo - The New Rules of War

**Έρικ Γκαντίνι
Τάρικ Σαλέχ**

**Erik Gandini
Tarik Saleh**

**ΣΟΥΗΔΙΑ - ΔΑΝΙΑ
Sweden - Denmark
2005**

Σκηνοθεσία-Σενάριο-Ήχος / Direction-Screenplay-Sound: Erik Gandini, Tarik Saleh **Φωτογραφία / Cinematography:** Carl Nilsson, Lukas Eisenhauer **Μοντάζ / Editing:** Mikkel E.G. Nielsen, Thomas Lagerman **Μουσική / Music:** Krister Linder **Παραγωγοί / Producers:** Kristina Åberg, Mikael Olsen **Παραγωγή / Production:** Atmo, Sweden T. +46 8 462 2690 F. +46 8 462 2697 kristina@atmo.se www.atmo.se & Zentropa Entertainment (Denmark) **Digibeta PAL Έγχρωμο / Colour 76'**

Φιλμογραφία / Filmography:
Erik Gandini: 1994 Raja Sarajevo 1996 Not without Prijedor 1998 Amerasians-58's 2003 Surplus-terrorized into being consumers
Erik Gandini & Tarik Saleh: 2001 Sacrificio-Who betrayed Che Guevara? 2005 Gitmo - The New Rules of War

Παγκόσμια Εκμετάλλευση / World Sales: Films Transit International, Canada T. +514 844 3358 F. +514 844 7298 • office@filmstransit.com • www.filmstransit.com

Δωρεάν πτήση, δωμάτιο σε ξενοδοχείο για 12\$, ο ήλιος λάμπει και εσείς έχετε μια συμπάθεστατη ξενάγ. Καμιά φορά, η ζωή είναι ωραία για έναν σκηνοθέτη ντοκιμαντέρ. Ιδιαίτερα άμα θέλεις να κάνει ένα ντοκιμαντέρ για το Γκουαντάναμο, την αμερικανική στρατιωτική βάση στην Κούβα όπου κρατούνται 637 ύποπτοι για τρομοκρατία. Οι σκηνοθέτες, Τάρικ Σαλέχ και Έρικ Γκαντίνι πέρασαν πριγκιπικά στην επίσκεψή τους στη βάση. Αλλά οι κρατούμενοι ήταν άφαντοι. Πίσω στη Σουηδία, η έρευνα συνεχίζεται. Τι ακριβώς συμβαίνει στο «Γκίτμο», όπως λένε τη βάση οι από μέσα. Ένας πρώην κρατούμενος, ο σουηδός υπήκοος Μέχνητ Γκεζάλι εξακολουθεί να μην θέλει να μιλήσει για την εμπειρία του. Η αναζήτηση της αλήθειας φέρνει τους σκηνοθέτες μέσω της φυλακής Άμτου Γκράμπι –άλλο ένα συναισθηματικά φορτισμένο όνομα– στον κόσμο των πολεμικών εργαλαβιών, στο θέμα των ρουμάνων μισθοφόρων και στην ιστορία ενός αμερικανού στρατηγού και πρώην διοικητή του Γκουαντάναμο που καθαίρεθηκε επειδή «παράτην καλός».

A free flight, a stay in a hotel for only \$12, the sun is shining and you have a most charming tour guide. Sometimes, life is a bed of roses for a documentary filmmaker. Especially if you want to make a documentary about Guantanamo Bay, the American army base on Cuba where 637 suspects of terrorism have been detained. The directors Tarik Saleh and Erik Gandini were pampered when visiting the camp. But prisoners were nowhere in sight. Back in Sweden, the investigation continues. What exactly is going on in "Gitmo," as insiders call the base? A former prisoner, the Swedish citizen Mehdi Ghezali, still does not want to talk about his time in Gitmo. The quest for the truth brings the filmmakers via the Abu Ghraib prison – yet another emotionally charged name – to the world of war outsourcing, Romanian mercenaries and to the story of an American general and former commander at Guantanamo who was dismissed for being "too nice."

Λεϊλά Χαλέντ, αεροπειρατής Leila Khaled, Hijacker

Σκηνοθεσία-Σενάριο-Αφήγηση / Direction-Screenplay-Narration: Lina Makboul **Φωτογραφία-Ήχος / Cinematography-Sound:** Jallo Faber **Μοντάζ / Editing:** Andreas Jonsson **Μουσική / Music:** Märten Ekehed **Παραγωγός / Producer:** Robert Danielsson **Παραγωγή / Production:** Tussilago, Sweden www.leilakhaled.com **Digibeta PAL Έγχρωμο-Ασπράμαυρο / Colour-B&W 58'**

**Λίνα Μακμπούλ
Lina Makboul**

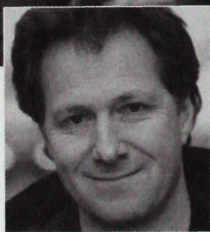
Φιλμογραφία / Filmography
2005 Leila Khaled, Hijacker

**ΣΟΥΗΔΙΑ
Sweden
2005**

Παγκόσμια Εκμετάλλευση / World Sales: Tussilago, Sweden (Robert Danielsson), T. +46 31 711 7555 F. +46 31 795 9232 • robert@tussilago.se • www.tussilago.se

Η Λεϊλά Χαλέντ ήταν η πρώτη γυναίκα που έκανε ποτέ αεροπειρατεία. Το 1969, έδειξε τις χειροβομβίδες της στους έντρομους επιβάτες, στο όνομα του Λαϊκού Μετώπου για την Απελευθέρωση της Παλαιστίνης. Η ευρεία κάλυψη που έλαβε το γεγονός από τα ΜΜΕ έβαλε το έθνος της Παλαιστίνης στον παγκόσμιο χάρτη. Η όμορφη 24χρονη Λεϊλά έγινε ηρωίδα για πολλούς Παλαιστίνιους, μεταξύ των οποίων και η Παλαιστινιοσπουδή εφηβή Λίνα Μακμπούλ, που τώρα είναι σκηνοθέτις. Τουλάχιστον η Λεϊλά τόλμησε να κάνει κάτι, είχε σκεφτεί η Λίνα τότε. 35 χρόνια αργότερα επισκέπτεται με την κάμερά της τη Λεϊλά, και βρίσκει μια γυναίκα που δεν μετανιώνει τίποτα. Σήμερα, η Λίνα δεν είναι πια πεπεισμένη ότι η βία είναι βιώσιμη λύση. Ίσως η Λεϊλά να έδωσε στους Παλαιστίνιους κακή φήμη, σκέφτεται τώρα. Καθισμένη στο σαλόνι της Λεϊλά, η Λίνα της μιλά για τους επιβάτες και το πλήρωμα του αεροπλάνου που τόσο είχε τρομοκρατήσει τότε...

Λeila Khaled was the first woman to hijack a plane. In 1969, she showed her grenades to the terrified passengers by order of the Popular Front for the Liberation of Palestine. Through the ensuing media frenzy, she put the Palestinian nation on the global map. The pretty 24-year-old Leila became a hero to many Palestinians, including the Swedish-Palestinian teenager Lina Makboul, who is now a filmmaker. At least Leila dared to do something, Lina thought at the time. She visits Leila 35 years later with a camera, and finds a woman who does not regret anything. Today, Lina is no longer convinced that violence is a viable solution. Leila even gave the Palestinians a bad reputation, she now feels. At home on Leila's couch, Lina confronts her with the reactions from passengers, pilots and stewardesses whom Leila left in mortal fear back then...

Μια συνηθισμένη οικογένεια An Ordinary Family

Φρέντρικ Γκέρτεν
Fredrik Gertten

ΣΟΥΗΔΙΑ
Sweden
2005

Σκηνοθεσία / Direction: Fredrik Gertten **Φωτογραφία / Cinematography:** Ulf Södergren **Μοντάζ / Editing:** Jesper Osmund **Ήχος / Sound:** Μουσική / Music: Dan Gisen Malmquist **Παραγωγός / Producer:** Fredrik Gertten **Παραγωγή / Production:** WG Film - Westman & Gertten AB, Sweden T. +46 40 781 50, 23 20 98 F. +46 40 23 35 10 film@wgfilm.com www.wgfilm.com **Digibeta PAL Έγχρωμο / Colour 58'**

Επιλεκτική Φιλμογραφία / Selected Filmography

1998 True Blue 2000 Walking on Water (με τον / with L. Westman) 2002 The Way Back - True Blue 2 (με τους / with Magnus Gertten, Stefan Berg) 2003 Just a Piece of steel / Bye Bye Malmö 2005 An Ordinary Family

Παγκόσμια Εκμετάλλευση / World Sales: Films Transit International Inc., Canada

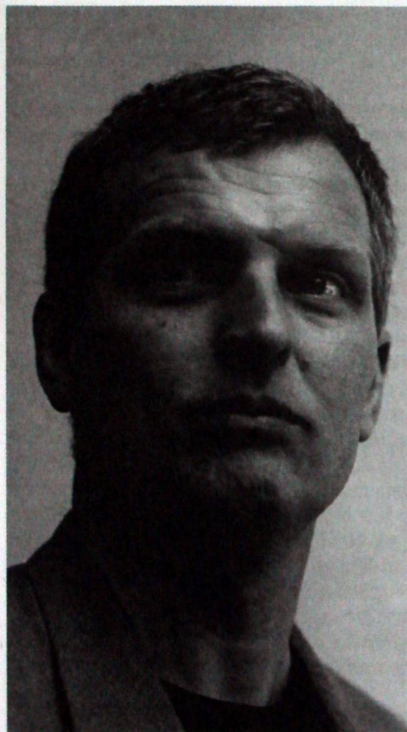
T. +1 514 844 3358 F. +1 514 844 7298, office@filmstransit.com • www.filmstransit.com

Τι θα κάνατε αν ξηπνούσατε ένα πρωί και όλες οι οικονομίες σας είχαν εξαφανιστεί; Τη δεκαετία του '90, η οικογένεια Μπορόνι ήταν πολύ ευκατάστατη. Ο κύριος Μπορόνι διηύθυνε μια εταιρεία πετρελαιοειδών, η γυναίκα του σπούδαζε ιατρική και τα τρία τους παιδιά πήγαιναν σε ιδιωτικά σχολεία. Από το 2001, όμως, που η οικονομία της Αργεντινής κατέρρευσε, η οικογένεια παλεύει να επιβιώσει. Είναι πολύ δύσκολο πια να κάνουν όνειρα για το μέλλον. Κάθε μέρα, όλα τα μέλη της οικογένειας συνεισφέρουν ανταλλάσσοντας αγαθά και πουλώντας σπιτικές πίτες... Το ντοκιμαντέρ ακολουθεί την οικογένεια Μπορόνι από το 2002 έως το 2005, από την κρίση μέχρι τη σκληρή στιγμή της μετανάστευσης και της καινούργιας αρχής στην Ισπανία.

What would you do if you woke up one morning and all your savings had vanished? During the nineties, the Borroni family was well-off. Mr. Borroni managed an oil company, his wife studied medicine and their three children went to private schools. Since the Argentine economy definitively collapsed in 2001, however, the family has been struggling to survive. Planning for the future has become very difficult. Every day, all members of the family help by trading goods and selling homemade empanadas... The film follows the Borronis, between 2002-2005, from crisis to the heartbreaking moment of emigration and a new beginning in Spain.

Jon Bang Carlsen

Βιογραφικό / Biography

Ο Jon Bang Carlsen γεννήθηκε στις 28 Σεπτεμβρίου 1950, στο Vedbæk της Δανίας. Οι γονείς του ήταν και οι δύο γλύπτες, και το γεγονός ότι ανατράφηκε σε περιβάλλον στο οποίο το σχέδιο αποτελούσε αναπόσπαστο κομμάτι της καθημερινής ζωής, είναι ικανό να εξηγήσει το ιδιαίτερο οπτικό ύφος που διακρίνει τόσο τις ταινίες μυθοπλασίας όσο και τα ντοκιμαντέρ του. Εργάστηκε στο θέατρο και στη συνέχεια εισήχθη στην Εθνική Σχολή Κινηματογράφου της Δανίας, από την οποία αποφοίτησε το 1976. Έχει εκδώσει βιβλία με δοκίμια και ποίηση και έχει δώσει διαλέξεις σε σχολές κινηματογράφου και πανεπιστήμια σε όλη την Ευρώπη. Έχει κερδίσει πολυάριθμα εθνικά και διεθνή βραβεία για τις ταινίες του. Στις μεγάλου μήκους ταινίες του περιλαμβάνονται οι *Next Stop Paradise* (1980), *Ophelia Comes to Town* (1985), *Time Out* (1988), και *Carmen and Baby Face* (1995). Με την ιρλανδή σύζυγό του έχουν τέσσερα παιδιά και ζουν στη Δανία και την Ιρλανδία.

Jon Bang Carlsen was born on September 28, 1950, in Vedbæk, Denmark. Both his parents were sculptors and the fact that he was brought up in an environment in which drawing was an integral part of everyday life, helps to explain the distinctive visual style that characterizes both his feature and documentary films. He worked in theatre, then entered the National Film School of Denmark, from which he graduated in 1976. He has published books of essays and poetry and has lectured extensively at film schools and universities throughout Europe. He has won numerous national and international awards for his films. His feature films include *Next Stop Paradise* 1980, *Ophelia Comes to Town* 1985, *Time Out* 1988, and *Carmen and Baby Face* 1995. He and his Irish wife have four children, and live both in Denmark and in Ireland.

Ο Jon Bang Carlsen θα δώσει κατά τη διάρκεια του 8ου Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ Θεσσαλονίκης Masterclass για την προσέγγισή του στην παραγωγή ντοκιμαντέρ. Το Masterclass διοργανώνεται από το European Documentary Network στο πλαίσιο του Pitching Forum 2006

During the 8th Thessaloniki Documentary Festival, Jon Bang Carlsen will be giving a Masterclass on the way he approaches documentary production. The Masterclass is organized by the European Documentary Network as part of the Pitching Forum 2006

Jon Bang Carlsen

Πασιώνωστος για τη ριζοσπαστική του προσέγγιση στην παραγωγή ντοκιμαντέρ, ο Jon Bang Carlsen έχει διαδραματίσει, από το 1980 περίπου, εξέχοντα ρόλο στην κινηματογραφική σκηνή της Δανίας και παραμένει ένας από τους πιο καινοτόμους δανούς ντοκιμαντερίστες, ενώ στο έργο του συμπεριλαμβάνονται αρκετές ταινίες μεγάλου μήκους.

Τα ντοκιμαντέρ του συχνά επικεντρώνονται στο τελετουργικό της καθημερινότητας ανθρώπων τους οποίους οι θεατές θα θεωρούσαν συνηθισμένους ή περιθωριακούς. Ο Carlsen, ζώντας συχνά εκτός της γενέτειράς του Δανίας, έλκεται από διαφορετικούς πολιτισμούς και τοπία, και κάποια από τα ντοκιμαντέρ του γυρίστηκαν σε άλλες χώρες – στις ΗΠΑ (*Hotel of the Stars*, 1981 και *Phoenix Bird*, 1986), στη Γερμανία (*Ich bin auch ein Berliner*, 1990), στην Ιρλανδία (*It's Now or Never*, 1996, *My Irish Dairy*, 1996 και *How to Invent Reality*, 1997) και στη Νότιο Αφρική (*Addicted to Solitude*, 1999, *My African Diary*, 2000 και *Portrait of God* 2001). Όλες οι ταινίες του αποδίδουν μια χαρακτηριστική αίσθηση του χώρου ως αναπόσπαστο κομμάτι της αφήγησης, και ο Carlsen χρησιμοποιεί συχνά μεγάλες λήψεις, εστιάζοντας σε πρόσωπα και τοποθεσίες ως κομμάτι ενός άκρως ελεγχομένου οπτικού ύφους.

Οι μη συμβατικές απόψεις του Carlsen για την παραγωγή ντοκιμαντέρ χρονολογούνται από την αρχή της καριέρας του και εκφράστηκαν πλήρως στη ταινία-δοκίμιο *How to Invent Reality*, στην οποία αναφέρει περιληπτικά τις μεθόδους του και εξηγεί την υποβόσκουσα λογική του. Επιλέγοντας τους ηθοποιούς του σαν να πρόκειται για ανθρώπους που ουσιαστικά παίζουν τον εαυτό τους στην οθόνη, αλλά λένε τις ατάκες (λόγια) που ο ίδιος έχει γράψει για αυτούς, ο Carlsen σβήνει εσκεμμένα τα όρια μεταξύ ντοκιμαντέρ και μυθοπλασίας, μεταμορφώνοντας χωρίς αναστολές τα στοιχεία που άλλοι ντοκιμαντερίστες θα προτιμούσαν να κινηματογραφίσουν απαράλλακτα, δηλώνοντας ότι: «Δεν θέλω να είμαι όμηρος των συμπτώσεων της ζωής στη δουλειά μου. Επιτρέπω στον εαυτό μου να αναδιοργανώνει την πραγματικότητα για να εκφράζει τη εσωτερική ζωή των χαρακτήρων μου». Ωστόσο, αυτές οι μεταμορφώσεις δεν είναι αδικαιολόγητες: οι διάλογοι που γράφει είναι κομμένοι και ραμμένοι για να ταιριάζουν στους ανθρώπους που τους λένε, έτσι ώστε τα λόγια τους να φαίνονται σαν φυσικές και αυθόρμη-

τες εκφράσεις της δικής τους εμπειρίας. Την ίδια στιγμή, η κινηματογράφηση της πραγματικότητας αποτελεί πράξη μέσω της οποίας ο σκηνοθέτης γίνεται κομμάτι αυτού –και ρίχνει φως σε αυτό– που κινηματογραφεί. Όπως το θέτει ο Carlsen, «Οι ταινίες μου δεν είναι η αλήθεια. Είναι η δική μου αντίληψη για τον κόσμο. Τίποτα περισσότερο».

Σε κάποιες περιπτώσεις, ο θεατής αγνοεί παντελώς μέχρι ποιου σημείου σκηνοθετήθηκε η δράση και γράφηκε ο διάλογος από τον σκηνοθέτη. Αυτό είναι πραγματικό, για παράδειγμα στο *Before the Guest Arrive* (1986), στο οποίο μια γυναίκα που διευθύνει ένα μικρό παραθαλάσσιο ξενοδοχείο εξηγεί πως αυτή και η μοναδική της υπάλληλος ετοιμάζουν τον χώρο για την ερχόμενη περίοδο. Μιλάει στην καμαριέρα και ο θεατής έχει κάθε λόγο να πιστεύει ότι εκφράζει αυθόρμητα τις δικές της σκέψεις. Από την άλλη πλευρά, με το *It's Now or Never* που αφορά έναν μεσήλικα Ιρλανδό εργένη που ψάχνει για νύφη, τα γυρίσματα του οποίου αποτελούν τη βάση για το *How to Invent Reality*, ο παρατηρητικός θεατής θα συνειδητοποιήσει ότι οι γρήγορες αλλαγές της θέσης της κάμερας δείχνουν ότι η δράση έχει προσεκτικά οργανωθεί σε μια σειρά από πλάνα, σαν η ταινία να είναι ένα έργο γνήσιας μυθοπλασίας.

Κατά τα λεγόμενα του Jon Bang Carlsen:

«Είτε εργάζεσαι για ταινίες μυθοπλασίας ή ντοκιμαντέρ, λες ιστορίες επειδή αυτός είναι ο μόνος τρόπος που μπορείς να προσεγγίσεις τον κόσμο: το να φαντασιώνεσαι αυτή τη διπλή κατάσταση καθώς εφευρίσκεις τον εαυτό της, στη σφαίρα μεταξύ του πραγματικού φυσικού κόσμου και του τρόπου με τον οποίο η ψυχή σου την αντανακλά στον κόσμο. Για μένα τα ντοκιμαντέρ δεν είναι περισσότερο αληθινά από τις ταινίες μυθοπλασίας και οι ταινίες μυθοπλασίας δεν είναι περισσότερο επινοημένες από τα ντοκιμαντέρ.»

Οι πιο πρόσφατες δουλειές του παρεκκλίνουν κάπως από τα ντοκιμαντέρ που έχει ήδη γυρίσει ως προς το ότι οι συνεντευξιαζόμενοι στην ουσία εξιστορούν τις δικές τους ιστορίες, για παράδειγμα οι τρόφιμοι μιας φυλακής στη Νότιο Αφρική περιγράφουν το πώς φαντάζονται τον θεό (*Portrait of God*, 2001). Ωστόσο, ο σκηνοθέτης είναι παρών εδώ όσο και στις προηγούμενες δουλειές του, μιλώντας για τη δική του ζωή, σε πρώτο πρόσωπο, σε σπικλά:

«Όταν ήμουν μικρός συχνά ξάπλωνα για ώρες κοιτάζοντας τον καλοκαιρινό ουρανό, ψάχνοντας για μια τρύπα που οδηγεί στον παράδεισο ή για έναν τεμπέλικο άγγελο που ονειροπολεί πάνω σε ένα σύννεφο, έχοντας ξεχάσει τις παλιές αυστηρές οδηγίες του Θεού να μην γίνει ποτέ ορατός από εμάς τους ανθρώπους κάτω στη γη. Ως μεσήλικας, η αναζήτησή μου για τον Θεό με οδήγησε στη Νότιο Αφρική, αλλά τα ίχνη του ήταν τόσο φευγαλέα όσο και οι μεγάλες μάζες ομίχλης που κατέφθαναν από τον Ατλαντικό και θόλωναν το παράθυρο του αεροπλάνου, καθώς προσπαθούσα να δημιουργήσω το πορτρέτο ενός ανθρώπου που μπορεί να ήταν απλά μια φήμη.»

Με τον έναν ή με τον άλλο τρόπο, σε όλο το έργο του Jon Bang Carlsen, η υποκειμενική εμπειρία του σκηνοθέτη αποτελεί εσκεμμένα κεντρικό κομμάτι της ταινίας και οι ίδιες οι αμφιβολίες και οι συνεχιζόμενες, διστακτικές εξερευνησεις του αποτελούν το θέμα του ντοκιμαντέρ όσο και οι άνθρωποι των οποίων οι ιστορίες ξετυλιγούνται μπροστά στην κάμερα.

Richard Raskin

Μετάφραση: Άννα Μεντζελοπούλου

Επιπλέον βιβλιογραφία

Madsen, Mette, "Art versus McBurger dramaturgy: an interview with Jon Bang Carlsen" στο *p.o.v. – A Danish Journal of Film Studies*, no. 12, December 2001, 7-18.

Διαθέσιμο στο δικτυακό τόπο, http://imv.au.dk/publikationer/pov/Issue_12/section_1/artc1A.html

Carlsen, Jon Bang, "How to invent reality. Extracts from a forthcoming book"

στο *p.o.v. – A Danish Journal of Film Studies*, no. 16, December 2003, 96-98.

Διαθέσιμο στο δικτυακό τόπο: http://imv.au.dk/publikationer/pov/Issue_16/section_1/artc10A.html

Carlsen, Jon Bang, *Locations: essays*, Copenhagen: Tiderne Skifter, 2002.

[στα δανέζικα, σύντομα διαθέσιμο στα αγγλικά]

Hjorth, Mette and Ib Bondebjerg (επιμ.), *The Danish Directors: Dialogues on a Contemporary National Cinema*, Intellect Books, Bristol: 2001, 195-207.

Nielsen, Allan Berg, "A Modern, Humanist Profession of Faith" στο *Film*, November 2001, no. 19.

Διαθέσιμο στο δικτυακό τόπο: http://www.dfi.dk/sitomod/moduler/index_english.asp?pid=8170

Jon Bang Carlsen

Best known for his radical approach to the staging of documentaries, Jon Bang Carlsen has played a prominent role on the Danish film scene since about 1980, and remains one of Denmark's most innovative documentarists, with a number of feature films behind him as well.

His documentaries often focus on the daily lives and rituals of people whom viewers would consider either ordinary or marginal. Often living outside his native Denmark, Carlsen is drawn to other cultures and landscapes, and a number of his documentaries were shot in other countries – in the U.S. (*Hotel of the Stars* 1981 and *Phoenix Bird* 1986), Germany (*Ich bin auch ein Berliner* 1990), Ireland (*It's Now or Never* 1996, *My Irish Diary* 1996 and *How to Invent Reality* 1997) and South Africa (*Addicted to Solitude* 1999, *My African Diary* 2000 and *Portrait of God* 2001). Each of his films forcefully evokes a sense of place as an integral part of its storytelling and Carlsen often uses long takes, dwelling on faces and settings as part of a highly controlled visual style.

Carlsen's unconventional views on the staging of documentaries date from the very start of his career and were given their fullest expression in his film-essay *How to Invent Reality* in which he outlines his method and explains its underlying logic. Casting as his actors people who essentially play themselves on screen, but speak the lines he has written for them to say, Carlsen deliberately blurs the boundaries between documentary and fiction, uninhibitedly transforming the data other documentarists might prefer to record unchanged, stating: "I don't want to be a hostage to life's coincidences in my work. I allow myself to rearrange reality to express the inner life of my characters." But these transformations are not gratuitous: the lines of dialogue he writes are tailor-made to suit the people speaking them, so that their words come across as natural and unrehearsed expressions of their own experience. And at the same time, this staging of reality is an act whereby the filmmaker becomes a part of – and illuminates – what he films. As Carlsen puts it, "My films are not the truth. They are how I sense the world. Nothing more."

In some cases, the viewer is entirely unaware of the degree to which the action has been staged and the dialogue written by the director. This is true for example of *Before the Guests Arrive* (1986), in which a woman who runs a small seaside hotel explains how she and her one employee prepare the

place for the approaching season. She speaks to the maid, and the viewer has every reason to believe that she is spontaneously expressing her own thoughts. On the other hand, with *It's Now or Never* about an aging Irish bachelor who is searching for a bride, and the making of which is the basis for *How to Invent Reality*, the observant viewer will realize that the rapidly changing camera positions show that the action has been carefully orchestrated as a series of shots, just as if the film were a work of pure fiction. In Jon Bang Carlsen's own words: "Whether you work with fiction or documentaries, you're telling stories because that is the only way we can approach the world: to fantasize about this mutual stage of ours as it reinvents itself in the sphere between the actual physical world and the way your soul reflects it back onto the world. For me documentaries are no more real than fiction films and fiction films no more invented than documentaries."

His most recent works depart somewhat from the staged documentaries in that his interviewees do in fact tell their own stories, for example with inmates in a South African prison describing how they imagine God (*Portrait of God* 2001). But the director is just as present here as in his earlier works, in that he tells of his own life in a voice-over, speaking in the first person: "When I was a boy I often lay for hours staring up into the summer sky for a hole into heaven or a lazy angel daydreaming on a cloud who'd forgotten old God's strict orders never to be seen by us people from down on this earth. In middle age my search for God had taken me all the way to southern Africa, but his trail was as fleeting as the banks of mist that rolled in from the Atlantic to mist up my windowpane as I tried to create a portrait of a person, who might only be a rumour."

In one way or another in all of Jon Bang Carlsen's work, the subjective experience of the filmmaker is deliberately made a central part of the film, and the director's own doubts and ongoing tentative explorations are as much the subject of the documentary as are the people whose stories unfold before the camera.

Richard Raskin

Further Reading

Madsen, Mette, "Art versus McBurger dramaturgy: an interview with Jon Bang Carlsen" in *p.o.v. – A Danish Journal of Film Studies*, no. 12, December 2001, 7-18.

Hyperlink: "http://imv.au.dk/publikationer/pov/Issue_12/section_1/artc1A.html"

Carlsen, Jon Bang, "How to invent reality. Extracts from a forthcoming book" in *p.o.v. – A Danish Journal of Film Studies*, no. 16, December 2003, 96-98.

Hyperlink: "http://imv.au.dk/publikationer/pov/Issue_16/section_1/artc10A.html"

Carlsen, Jon Bang, *Locations: essays*, Copenhagen: Tiderne Skifter, 2002.
[in Danish, soon to be available in English translation]

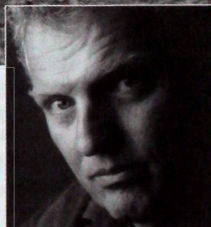
Hjorth, Mette and Ib Bondebjerg (editors), *The Danish Directors: Dialogues on a Contemporary National Cinema*, Intellect Books, Bristol: 2001, 195-207.

Nielsen, Allan Berg, "A Modern, Humanist Profession of Faith" στο *Film*, November 2001, no. 19.

Hyperlink: "http://www.dfi.dk/sitemod/moduler/index_english.asp?pid=8170"

Πώς να εφεύρετε την πραγματικότητα How to Invent Reality

Γιόν Μπανγκ Κάρλσεν
Jon Bang Carlsen

Σκηνοθεσία-Σενάριο / Direction-Screenplay: Jon Bang Carlsen Φωτογραφία / Cinematography: Donal Gilligan, Jon Bang Carlsen Μοντάζ / Editing: Morten Giese Ήχος / Sound: Darby Carroll, Morten Holm Μουσική / Music: Anuna Παραγωγός / Producer: Jon Bang Carlsen Παραγωγή / Production: C&C Productions ApS, T. +45 4587 2700 F. +45 7070 2271 jon.bang.carlesen@mail.dk Betacam SP PAL Έγχρωμο / Colour 31'

Επιλεκτική Φιλμογραφία / Selected Filmography

1978 A Rich Man 1986 Before the Guests Arrive 1996 It's Now or Never • How to Invent Reality 1997 My Irish Diary 1999 My African Diary • Addicted to Solitude 2001 Portrait of God

Παγκόσμια Εκμετάλλευση / World Sales: Danish Film Institute (Anne Marie Kürstein), Denmark T. +45 3374 3400 F. +45 3374 3445 • dfi@dfi.uk www.dfi.dk

ΔΑΝΙΑ
Denmark
1996

Υστερα από 25 χρόνια ως σκηνοθέτης, ο Γιόν Μπανγκ Κάρλσεν γύρισε αυτό το κινηματογραφικό δοκίμιο για τη μέθοδό του την οποία ο ίδιος ονομάζει «σκηνοθετημένο ντοκιμενταρισμό». Η ταινία έχει ως φόντο τα γυρίσματα της ταινίας του Κάρλσεν *It's Now Or Never*, με θέμα έναν ιρλανδό εργάτη που ψάχνει για αγάπη. Στην αφήγηση του ντοκιμαντέρ, ο Κάρλσεν λέει: «Τον κόσμο μπορώ να τον δω μόνο αν τον εικονογραφήσω μέσω του εαυτού μου. Γι' αυτό η σκιά μου είναι πάντα ένα μεγάλο κομμάτι της ολοκληρωμένης ταινίας, και γι' αυτό οι ταινίες μου δεν έχουν καμία σχέση με την αλήθεια. Οι ταινίες μου είναι ο τρόπος που οι αισθήσεις μου αντιλαμβάνονται τον κόσμο: τίποτε άλλο...».

After 25 years as a director Jon Bang Carlsen has made this cinematic essay on his method which he calls "directed documentarism". The background of the film is the production of *It's Now Or Never*, the story of an Irish bachelor's search for love. In the narration of the film Jon Bang Carlsen says, "I can only see the world by illustrating it through myself. That is why my shadow is always a great part of the completed production, and that is why my films have nothing to do with truth. They are my sense perceptions of the world, nothing else..."

**Η ταινία θα προβληθεί στο πλαίσιο του Masterclass που θα δώσει ο σκηνοθέτης
The film will be screened as part of the Masterclass given by the director**

ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
THESSALONIKI INTERNATIONAL FILM FESTIVAL

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ / MINISTRY OF CULTURE